

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre . . . 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel kiadja A NAP Újságvállalat

Egy szám
 2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam

BUDAPEST, KEDD, 1907 NOVEMBER 5

59. szám

A HIR 59-ik száma:

Labancjárás

Debrecenben

Thaly Kálmán, Bakonyi Samu és Szabó Kálmán földicsérték a Műegyetvet és a Kvótaemelést

Horvát leleplezés

Wekerle elárulta a magyar iskolát. Hosszú sikert kívánt a pójai irredentistáknak

Lengyel Zoltán

megbélyegzi a kiegyezést
 Összeröföntek a mamelukok

Sztrájkoló tanítók

Ó-Bocsán nem tanítanak, mert nincs pénz és nem fűtik az iskolát

Polónyit leintették

A bukott a pénzügyi bizottságban hízogott Wekerlenek

Automobil és

parasztszekér

Az aradi orvossztrájk véget ért

Kóburg Lujzának nincs hitele

Eltűnt aradi

nagyvállalkozó

A német hadsereg

szennyese

Elcsapják az erkölcsstelen katonákat

A milliomos szerelme

Csernovai áldozatok a Rókusban

FÖLDRENGÉS

Vas megyében

KILENC RIPORT

Távirat.

Telefon

Polónyi lélektana

Polónyit én nem utálok. Elsőbben azért nem, mert hármil en legyen is, ha ember, nem utálatos. Híve vagyok az új olasz iskolának: a legnagyobb gazember az én szememben csak pathológiai termék. Azonfelül: nem osztom a Polónyiról való közvéleményt: e volt igazságügyminiszter alakját nem hagyják teljesen kifejlődni és némelyrészt fejletlenül áll a nyilvánosság — és rövidesen a magyar bíróság — ítélőszéke előtt. És ha mint állampolgár helyeselnem is kell, mint krónika- és természetrajzíró soha meg nem bocsátom Lengyel kartársamnak, hogy ez izgatón érdekes alakot, mielőtt az még munkáját teljesen befejezhette volna, leszorította a politikai piacról, kikényszerítette a pompás székéből, amelynek megszerzése a legkomplikáltabb, legravaszabb és a legmulatságosabb ujkori kaland volt. A Polónyi eltávolítása, úgy mondják, erkölcsi szükség volt. Szívesen elhiszem, sőt belátom, de örökké sajnálom, hogy a világ és vele én, nem láthattuk meg, hogy egy kis bűnügyi fiskálisból, zsebtolvajok és orgazdák védőjéből, akiből közben igazságügyminiszter lett, hogy lesz Magyarország miniszterelnöke. Mindent megcsinált, mindent elért volna. A hatalmas fejében levő titkos és nagyszerű tervek félbenmaradtak, csak sejtethjük, hogy kegyes tervei voltak a Wekerle szelid elpusztítására, az Andrássy Gyula törbeajtására és talán többé nem is éretlen előmunkálatai voltak arra, hogy királyt koronázzon, királynét csináljon . . .

Ma már tudjuk, hogy e rendkívüli ember mire volt képes. Mindenre! A legfélelmesebb és legrosszabb szagu csatornákat is felhasználta titkos utaknak. Sülyesztőkkel dolgozott és a halál — természetesen az ő idézése nélkül — mint deus ex machina jelent meg munkája közben. Méregkészlete — természetesen ez csak hasonlat — impozáns volt. Barátjai, társai, szövetségesei egyszerre megrettentek tőle és ijedtükben elváltak vele minden érintkezést — a föld felett. A sötétebb helyeken — hogy gyengédén fejezzem ki magamat — az érintkezés folyik tovább. Mint moralista föl kellene ezen habo-rodnom, de mint krónikairó gyönyörködöm abban, hogy van egy ember, a kit szépen, szabályosan elföldelnek és az a sirban folytatja tovább munkáját, felül, fel-

áll, új alagutakat tur, régi életével keresi a konnexust és megtalálja. A politikus és a moralista haraggal utasítja el magától még a feltevést is, hogy a miniszterelnök közolgokban szóba áll, sőt konferál egy volt kollegájával, akit világraszóló botrány szólitott el a baráti köréből. Azt kellene kérdeznem, mi ez? Wekerle a maga személyes háláját — elég pech, hogy ezzel Polónyinak tartozik — az országgal akarja megfizettetni! És tovább azt kellene kérdeznem, hogy Budapest országos képviselői katilináris exisztenciák lettek-e, hogy ennek az urnak a vezérlete alatt titkos conventiculumot ülnek, összeesküvést szőnek — Budapest ellen. Ha világosan és egyszerűen akarok beszélni, azt kell mondanom: aki hivatalosan még becsületes politikus, annak szövetséget föntartani Polónyi Gézával, legalább is nem tanácsos.

A krónikás azonban örvendezvén, örvendezik, látván, az ujkori kalandok hőse mily geniális. És abban a pillanatban, amint a köztéren éneklük fölötté a circum dede-runt-ot: diszkoporsót — jó széleset — ácsol Wekerle Sándornak, a barátjának, keskenyet — de annál alaposabbat — Andrássy Gyulának, a legkomolyabb ellenségének. Szelid íróasztalának enyhe lámpája alatt egész kis „Entreprise des pompes funébrés“-vállalat van. Halál az egészséges Hadikra, halál a halvány Vázsonyira, halál mindenkire, aki csak él! És mindezekhez a széles szája naivul vigyorog, mert amit az emberi társaság ördöginek lát, mindezt ő természetesnek tartja. Hogy barátját, a miniszterelnököt kompromittálja, van-e ennél konzekvensebb valami. És ha az ország legkeményebb és most legtekintélyesebb államférfiát, a belügyminisztert le akarja szavaztatni, meg akarja buktatni, komikussá akarja tenni: ezért őt csak nem érheti vád. Öneki Andrássy a veszedelem, a vád, az árulás, a bűn. Meg csak nem mérgezhetsi, mert akkor szonika bezárják, sőt talán . . . Ő nem az erőszak embere, ő gyűlést hív össze, ő egyszerűen csak politizál!

Azonban most már a kérdés égető lett: meddig akad még valaki, akivel Polónyi még politizálhat? Még mindég nem tanulták meg, hogy félni kell tőle? Nekem ugy tetszik, hogy ez intrresszáns ügyvéd közveszélyes és aki vele, habár titkon is kezel

egy kis hullamérget is szedhet fel. Meghal az, aki társul szegődik hozzá, bárhogy titkolt szövetséget köt vele. Ő maga elmulhatatlan és elpusztíthatatlan. A közönséges emberi törvények ő reá nem szólnak. Itt jár közöttünk és halott ajkával vigyorogva csókol szájon mindenkit, mindörökké!

B-y.

VITA AZ INDEMNITÁSI JAVASLATRÓL

Lengyel Zoltán a kormány ellen. Obstruálnak a horvátok? Ugron verekedni akar. Ülések délután három óráig

Az ülés elején a horvát ifju Hegedüs Sándor, Babics-Gyalszki Lyuba szólalt fel az indemnitásról szóló törvényjavaslat ellen. Ez a horvát arról nevezetes, hogy nemcsak politikát csinál, hanem rossz drámákat és még rosszabb regényeket. Hosszu és ami a legkellemetlenebb, horvát beszédet mondott. Nyugodtan hallgatták. Csak akkor volt egy kis felzudulás, mikor nevetséges önteltséggel belekiáltotta a terembe:

— *Visoka Kucsó!* (Tisztelt Ház!)

Néhányan közbekiáltották:

— *Magyarul! Magyarul!*

A szónok, horvát nyelven mentegetőzött, hogy nem tud magyarul, hogy ő örülne legjobban, ha meg tudná értetni magát. A Ház erre — bár senki sem értette a mentegetőzést — nyugodtan végighallgatta a másfélórás horvát időrablást.

*

Babics-Gyalszki beszéde után következett az ülés minden érdekessége és az újonnan összeült Ház egyik elsőrangú eseménye: Lengyel Zoltán nagy beszéde az indemnitásról szóló javaslat ellen. Lengyel Zoltán beszédére nagy volt a készülődés. Ehhez képest zajos, lármás jelenetekre volt kilátás. A függetlenségi kormánypárt mamelukjai elosztották egymás között a szerepeket. Hogy ki mikor és hogyan zavarja meg a beszédet. Miképpen akadályozzák meg, hogy Lengyel Zoltán nagy igazságait odavágja a kormány fejéhez. Minden ilyen törekvés csuf kudarcot vallott.

Amikor Lengyel Zoltán felállott és beszélni kezdett, az egész Házban általánosság lett ez az első impresszió: Lengyel Zoltán a tudás és tájékozódottság fensőbbiségével, a nyugodt megfontolás tárgyilagosságával és az igazság hideg nyugalomával bírálja a kormány munkálkodását, részletezi a kormány bűneit: hibás nemzetiségi politikáját, és hogy higgadt meggondoltsággal foglal állást a kormány és így az indemnitásról szóló törvényjavaslat ellen. Ez az első impresszió nagy meglepetést hozott a Háznak. Így történt, hogy minden zavarcsinálási szándék megtört Lengyel komoly, érvekkal gazdag beszédén. Csak néha esett egy-egy közbeszólás. Amikor Lengyel Zoltán arról beszélt, hogy ő hü maradt függetlenségi elveit és hogy most is Kossuth Ferencet vallja vezérének, idézte Kossuth Ferenc intését, hogy: „*az elvek sziklatalaján kell megállanunk!*”

— *Meg is állunk!* — szolt közbe *Batthyány* Tivadar. Mindenki nevetett a gróf naiv közbeszólásán.

Beszélt a felemelt kvótáról is Lengyel

Zoltán. Eszébe juttatta a pártnak régi elveit.

Buza Barna közbeszólott:

— *Ezt ma is valljuk!*

Benedek János megtoldotta:

— *Igen! de — fölemelt fővel és fölemelt kvótával!*

Később *Éber* Antalnak volt kellemetlen, hogy Lengyel sok igazságot mond a kvótaemelésről. Halkan közbeszólott:

— *A többit A Napban!*

Lengyel Zoltán megadta rá a választ:

— *Jó, a többit A Napban. De félek, hogy az urak majd a holdban fogják az elveiket megtalálni.*

A Ház előtt ugyanis lehetetlen ma beszélni a kvótaemelés ellen. Itt az az álláspont, amit *Benedek János* találóan mondott egy közbeszólásában:

— *Dupla vagy semmi! . . .*

Majdnem verekedés lett ezután egy közbeszólásból. Lengyel Zoltán beszéde közben azt mondta *Benedek János*:

— *Szeretném én azt a törvényjavaslatot látni, amelyet ők nem szavaznának meg.*

Ugron Gábor, a rabonbán felfortyant:

— *Hallja az ur! Kikérem magamnak.*

Ne gyanúsítson, mert — *megfogom a fülét.*

Ugy látszik, a rabonbáiban már csak a gorombaság maradt meg a régi *Ugron Gábor*ból.

Lengyel Zoltán szépen, nyugodtan fejezte be a beszédét; miután elparentálta az elárult magyar bankot, kimutatta, hogy az autonóm vámtarifa ügye, az annabergi csatlakozás kérdése csak szemfényvesztés. *Wekerle* szavaival fejezte be a beszédét. *Wekerle* Sándor már 1892-ben megmondotta, hogy be fogja csapni a függetlenségi pártot. Ez az egyetlen ígérete *Wekerle*nek, amit beváltott. Ezt azután alaposan beváltotta.

*

A Ház az ülés végén egyszerű szavazással elfogadta az ülések meghosszabbítására vonatkozó indítványt. Holnaptól kezdve tehát az ülések délután három óráig tartanak. Ugy látszik, mégis igaza van *Supilonak*: sürgős a kvótaemelés.

A képviselőház ülése

— 1907. november 4. —

A Ház mai ülését tíz órakor nyitotta meg *Justh Gyula* elnök. Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. A napirend első pontja: az indemnitás törvényjavaslat tárgyalása. Az első felszólaló:

Babics-Gyalszki Lyuba (horvát): Hosszasan beszélt horvát nyelven a törvényjavaslat ellen. Bizalmatlan a kormány iránt. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Lengyel Zoltán az indemnitás törvényjavaslat ellen

Lengyel Zoltán: Nem viseltetik bizalommal a kormány iránt. Nem fogadja el az indemnitásról szóló törvényjavaslatot. Nagy és szerteágazó okai vannak bizalmatlanságának, melyek miatt a tárgyalás alatt levő javaslatot sem járul hozzá: első sorban a kormány lehetetlen nemzetiségi politikája.

Rossz a nemzetiségi politika

Hosszasan ismerteti a kormány nemzetiségi politikáját, majd a nemzetiségi politika fejlődését. Míg a nemzetiségi politikát a comitatus felosztásáig csupán politikailag voltak szervezve, azután gazdaságilag szervezkedtek. Megkezdődött a román takarékpénztárak, bankok létesítése. Nemesak Temesben és Biharban, de egész Erdélyben folytatták gazdasági szervezkedésüket. A román gazdasági szervezethez, egyre jobban gyarapodik a birtok-gazdaságuk. A román birtokpolitikája határozottan a magyarság rovására van. Ehhez hasonlóan rovására van a magyarságnak a kormány egy másik ügye is: a kongrua rendezése. A kultuszminiszter a magyar egyházak pénzéből akarja támogatni a román egyházakat. Határozottan elítéli a kormány lehetetlen politikáját, amelylyel a nemzetiségi védelmére esiet, a magyarság érdekével szemben. Az a véleménye, hogy amint a románok nemcsak politikailag harcol az exponált pontokon, hanem hatalmas gazdasági szer-

vezettséggel, a magyarságnak is első kötelessége egyensúlyt a gazdasági erőket és összemérni a román gazdasági erejével, s minthogy a magyarság erősebb, biztos, hogy a győzelem nem marad el.

A magyarság, amelynek nagy céljai vannak, amelynek feltétlen kötelessége fenntartani itt benn a szupremáciát, kifelé pedig Ausztriával szemben viszályvívni az ország évezredes függetlenségét, sajnos, teljesen szervezetlenül áll az ország idegen nemzetiségeivel szemben. Ha a magyarság példát venne a románoktól és gazdaságilag szervezkedne az exponált nemzetiségi vidékeken és gazdasági erejének esatába vitelével küzdene meg a nemzetiségekkel, akkor nem maradna el a biztos győzelem. Nem akar itt haragra izgálni, mert hiszen a nemzetiségi kérdésben *Lucaciunak* ad igazat, hogy az első cél: a megértés. Igen, törekszik a megértésre, de követeli a gazdasági szervezkedést is, hogy egyenlő erővel álljon szemben a magyarság és a nemzetiségek.

Tíz perc szünet után *Návay* Lajos elnöklete alatt folytatták az ülést.

Visszafelődés minden vonalon

Lengyel Zoltán (folytatja beszédét): Kell, hogy legyenek a függetlenségi pártnak megdönthetetlen alapelvei. Sajnálatos konstatació, hogy ezek minden vonalon visszafelődtek. Tudja, hogy a függetlenségi program keresztülvitele nem parlamenti döntéstől függ. Hogy elvek győzzenek, hosszú, nehéz harcra van szükség. Elsősorban fontos, hogy erre a harcra gazdasági szervezettel, berendezkedéssel készüljünk elő. A függetlenségi párt mindezt nem tette meg. Ez volt az első oka annak, hogy a pártból kilépett. Félt, hogy a függetlenségi párt az egész vonalon fel fogja adni az elveit, tudja, hogy így el fogja veszíteni a talajt lába alól és a politikát ezen túl úgy fogják csinálni mint régen, s szükség lesz arra, hogy hét-nyolc ember vegye a kezébe a zászlót, amelylyel a nagy elveket diadalra juttassa.

Árulás a kiegyezés!

Az a meggyőződése, hogy a kiegyezés végtelenül sérelmes az országra, egyenes megtagadása a függetlenségi párt elveinek. Abban a röpiratban, amelyben *Kossuth* beszédét kiadták, azt írják, hogy az ország nagyobb veszedelem előtt állt taval, mint *Mohács* és *Világos* idejében, — *tehát fel kell emelni a kvótát*. Ez még sem lehet függetlenségi álláspont. Az volt a megállapodás a koalíció megalakulásakor, hogy ha már a párt elveiben előre nem mehet, visszafelé semmi esetre sem megy. Most mégis kénytelen a párt feladni az elveit. Ninesen egyéb álláspontja most sem, mint régen. Vezére ma is: *Kossuth Ferenc*. Ideáljainak tartja a *Kossuth* beszédeiben leírt ígéretet, éppen azon ígéretet, amelyek elé *Szatmári Mária* írt előszót. Nem ő a hibás, hogy ki kellett lépnie a függetlenségi pártból, mert megtartotta az elveit is, a vezérét is. Csak a párt nem tartotta meg az elveit. *Kossuth Ferenc* pedig azt mondotta, hogy „*elveink sziklatalaján kell megállanunk!*”

Batthyány Tivadar gróf: *Meg is állunk!* (Derűltség.)

Lengyel Zoltán: Nem gondolja a kormány, vagy éppen nem gondolja a függetlenségi párt, hogy amit felolvasott, az tévedés.

Kállay Tamás: Dehogyan. Nem gondolunk mi semmit sem! . . .

Lengyel Zoltán: Odajutottunk, hogy a kvóta, amely a priori, a párt elveivel ellenkezik, ha kicsi, beleitközik a párt elveibe, ha nagy — *hazafias kötelesség a megszavazása* és aki ellene szavaz, „*kutya, hazáruól, darabont!*” Néhány évvel ezelőtt *Kossuth Ferenc* határozati javaslatot nyújtott be a kvóta megszavazása ellen és ebben a párt régi elveire hivatkozott.

Buza Barna: Ezt ma is valljuk!

Benedek János: De — *felemelt fővel és felemelt kvótával!* (Derűltség.)

Lengyel Zoltán: Sokat beszélhetne még a kvóta emelése ellen . . .

Éber Antal: A többit — *A Napban!*

Lengyel Zoltán: Igen. A többit *A Napban*. De félek, hogy az urak a holdban fogják magukat megtalálni. (Derűltség.) Nagyon furcsa, hogy a rendes kvóta megszavazása hazafiatlanság, de felemelt kvóta megszavazása — hazafias kötelesség.

Benedek János: *Persze, dupla vagy semmi!*

Ugron verekedni akar

Lengyel Zoltán: Nem obstruálna meg a kiegyezést már azért sem, hogy meglássa, kik azok, akik megszavazzák, kik azok, akik mernek ellene szavazni.

Felkiáltások a függetlenségi párton: Én is megszavazom!

— *Én is!*

Benedek János: Szeretném én azt a javaslatot látni, amit ők nem szavaznának meg!

Ugron Gábor (*Benedek* felé): *Hallja az ur, kikérem magamnak. Ne sértegetessen, mert — megfogom a fülét!*

Benedek János: *Gorombaság! Nevetéses, gorombasággal nem lehet az ilyent elintézni.* (Nagy zaj.)

Lengyel és — Polónyi

Lengyel Zoltán: Nem akar hosszadalmasan beszélni a kiegyezésről. Tudja, hogy amugy is meg fogják szavazni a kiegyezést, különben is sokan nyilatkoztak már ellene.

Éber Antal: *Polónyi* már mindezt elmondotta! Elmondotta ön helyett is.

Lengyel Zoltán: *Polónyival nem törődöm. Azt visszacsarjaztatam önnek.*

Eber Antal: Hiszen barátja, fegyvertársa! **Szász József:** *Gyanúsítás! Ne gyanúsítson!* (Nagy zaj.)

Lengyel Zoltán: Ha az uraknak olyan kellemtelen az ellenzéki vélemény, miért nem járnak el az alenőkük (Polónyi Géza) ellen.

Eber Antal: *Majd elbánnunk vele! . . .*

Magyar bank

Lengyel Zoltán: Hosszasan beszél a bank-kérdésről. Az a meggyőződése, hogy Bilinszky és Pranger urak nyugodtan aludhatnak a magyar bank miatt minden formula, minden deklaráció mellett. Kétségtelen, hogy a függetlenségi párt minden tagja követeli az önálló magyar bankot, kivéve Apponyi Albert grófot.

Kállay Tamás: És Eber Antalt!

Lengyel Zoltán: Tehát konstatálja, hogy a magyar bank követelése a függetlenségi többség alapelve. Akkor ezt a kiegyezés megkötése előtt a kormány létkérdésévé kellene tenni, nem pedig formulával kell elintézni. Mondja meg a kormány is, hogy mit akar, mondja meg a függetlenségi párt minden tagja: megelégszik-e a formulával, vagy nem. Kell-e a magyar bank, vagy nem? Látja, hogy csak bujkálás folyik a bank-kérdésben. Nyilatkoznia kell, hogy akarják-e a bankot vagy nem. Ha akarják, akkor már ma hozzá kell fogni a megalapozásához.

Eber Antal: Még ma?

Szappaus István: Eljen! *Még ma hozzá kell fogni az önálló magyar bank megalapozásához.*

Lengyel Zoltán: Röviden foglalkozik még az autonóm vámtarifá és az annabergi csatlakozás kérdésével.

Jön a házszabályrevízió és a létszámemelés!

Lengyel Zoltán: Jobban szeretne volna, ha Kossuth Ferenc füzeteiről azt mondhatta volna, hogy az a magyar nemzet bibliája, ha bármínő vívmányokat konstatálhatott volna benne. E helyett azonban jogfeladást lát és szomorú rémeket. A házszabályrevíziót és a létszámemelését.

Okolicsányi László: Ezek csak rémképek!

Lengyel Zoltán: Pedig mi azért vettük nyakunkba a mai kormányt, hogy Wekerle az ő nagy közgazdasági tudásával és huncutságával . . .

Elnök (eszenget): Kérem a képviselő urat, tartózkodjék az ilyen kifejezésektől. (Derűtlenség.)

Lengyel Zoltán: . . . valami pozitív eredményt csaljon ki Ausztriától. (Derűtlenség.) Wekerle Sándor miniszterelnök 1892. márciusában a párt egy mostani alelnökének válaszolva, hosszabb beszédet mondott, amelyben a negyvennyolcas párt programját bírálta és konstatálta, hogy abból aktív politikai program nem lehet s eredményre csak úgy jut a párt, ha elveit megtagadja. Wekerle Sándornak akkor is igaza volt, most is igaza van. Nem ő a becsapott, mások a becsapottak. Sajnos, hogy ő ezekkel a becsapottakkal azt teheti, amit akar, olyan politikát csinálhat, ami neki tetszik. Nem vádolja a kormányt, nem vádolja a függetlenségi pártot, de becsületes meggyőződésének tesz eleget, amikor a törvényjavaslatot nem fogadja el.

Meghosszabbították az üléseket!

A Ház ezután egyszerű szavazással elfogadta az ülések meghosszabbításáról szóló indítványt. Az ülések holnapról kezdve délután három óráig tartanak. Az ülés két órákor végződött.

Kétszázmilliósi vízi beruházás. Az országos vízügyi nagytanács ma *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter elnöklésével ülést tartott, amely az ország főbb folyóin a jövő évtől kezdődőleg teljesítendő szabályozási munkák ügyével foglalkozott. A nagytanács több főlászlalás után egyhangú helyesléssel fogadta el az országos vízépítési igazgatóságának egy javaslatát, amely szerint a legközelebbi tizenkét esztendő alatt a nagyobb folyókák szabályozására *százkilencven millió koronát*, a kisebb vízfolyások rendezésére pedig *kilenc milliót* költenek el. A tanács tagjai elismeréssel nyilatkoztak a miniszternek ezirányu munkásságáról.

Benedek János beszámolója. A hajduböszörményi függetlenségi párt vasárnap *Semberly* Miklós pártelnök elnöklésével nagygyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy fölkéri a város népszerű képviselőjét: *Benedek* Jánost, beszámolójának megtartására. *Benedek* november tizedikén mondja el beszámolóját, amelyen több igazi negyvennyolcas képviselő jelenik meg. Beszámoló után a hajduböszörményi függetlenségi pártkör gyűlést tart, amelyen *állást foglalnak a kormány országgrontó politikája ellen.* A beszámoló érdekes politikai eseménynek ígérkezik, mert a szinmagyar város *nagyszabású demonstrációval* fogja elítélni a függetlenségi párt elcsúfoló mamelekségét.

Labanc lett az öreg Kurucból

Kvótanyelző 48-asok:

**Thaly Kálmán
Bakonyi Samu
Szabó Kálmán**

Vásári komédiások, kik kóccokat nyelnek és nemzetiszínű szalagot huznak ki szájukból, vetekehetnek csupán azokkal a függetlenséginek csufolt mameluk-képviselőkkel, kik most *Wekerle* és *Kossuth* talpnyalói. Szomorúsággal látjuk, hogy az elvfelelők között van *Rákóczi* új tárogatósa is: *Thaly* Kálmán, aki három évtizedet meghaladó idő óta hirdeti a negyvennyolcas elveket. De most ő is beadta a derekát és megszavazza a kvótafőlemelést is. Siralmas, gyászos beszámoló keretében nyilatkozott *Thaly* a politikai helyzetről. Debreczen város három országgyűlési képviselője: *Thaly* Kálmán, *Bakonyi* Samu és *Szabó* Kálmán — patent 48-asok! — szombaton beszámolót mondott, de csak suttyomban, a legnagyobb titoktartás mellett. Máskor nyilvános volt a beszámoló, elmehetett oda a város egész népe, most csak a kiváltságosak hallhatták a nagyságos képviselő urak ajkairól a kiegyezési árulás részleteit.

A debreczeni függetlenségi párt nagyválasztmányát hívta össze a párt elnöke a beszámolók meghallgatására. De a száz választmányi tag közül csak ötven kapott meghívót, azon is csak ennyi állt:

Tárgy: folyó ügyek.

Igy történt, hogy alig hatvan-hetven ember előtt nyilatkoztak a hajduk ivadékaiknak követői. Akik bizony nem méltók arra, hogy az ősmagyar Debreczen szintiszta függetlenségi népét képviseljék az országgyűlésben. *Thaly* sem kivétel! Ő vedlett át a leghamarább hivatásos kurucból közönséges eszárpárti labancá. Valóban, nevetséges az a titkolódzás, ami a debreczeni képviselők beszámolója körül végbement. De ha tudjuk, hogy ezt a képviselő urak akarták így, mert nem volt bátorságuk szembenézni a választókkal, akik előtt a függetlenségi eszmék becsületes és önzetlen képviselést fogadták, — értjük az egész csufos és szégyenteljes komédiát.

Az ugynevezett beszámolón, mely a debreczeni függetlenségi kör egy kis szűk szobájában folyt le, *Thaly* Kálmán beszélt először.

Thaly Kálmán

Hangsúlyozza az óvatosság és lépésről-lépésre való haladás szükségességét. *A koalícióban* benne levő 67-esek kerékkötői a gyors haladásnak. Ő őszintén tárja fel a helyzetet. *A kiegyezés nem jó*, de jobbat csinálni most lehetetlen. Vannak jó oldalai is. Nyitva van az ajtó a bankkérdésben az önállóság megvalósítására. A magyar papirokat Ausztriában ezentul nem terhelik két százalékos járadékkal. A sertes és állatkivitelre nézve vívmányokat biztosítottak az országnak. *Megkapták az annabergi csatlakozást (!)* s így vége a szénhiánynak és szénuszorvának. Hátrányos ránk nézve, hogy *Knintól* Károly városig vasutat kell készíteni, mert az osztrákhöz közelebb lesz Dalmácia. De ennél a tarifát mi fogjuk szabályozni. *A kvótát ő eddig sohasem szavazta meg*, mivel *Horánszky* kiszámította, hogy *Magyarország* igazság szerint csak 29 százalékot tartoznék fizetni. Most azonban megszavazza, mert csak lépésről lépésre lehet haladni a függetlenségi eszmék megvalósításában.

Bakonyi Samu

Bakonyi Samu így beszélt:

— Ha a függetlenségi párt ellenzéke menne, végtelen zavarnak tenné ki az országot. Állami függetlenségünk biztosítékát látja abban, hogy az Ausztriával felmerülő vitás kérdésekben a hágai egyezség szerint választott független bíróság dönt. Bár a múltban a *szólásszabadság* volt a nemzeti küzdelem leghatalmasabb fegyvere, ő most a nemzetiségiek és a horvátok erőszakossága miatt szívesen belemenne annak korlátozásába. Ha a kiegyezéshez nem járulna hozzá, politikai hibát követne el. Mi lenne, ha a kormány lemondana, ki jönne ő utánuk? *Rákóczi* mondta: „Mily nehéz gyorsan felejtetni.” Ennek sulyát ők is érzik, azonban a gyakorlati politika megköveteli, hogy lépésről-lépésre haladjanak. A kiegyezés sulyos, de álljon elő az, ki kormány megbotlásából származó következményekért a felelősséget magára vállalja. Negyven év bűnét, szegényét és terhét nem lehet egy nap alatt, mátlól holnapra eltakarítani.

Szabó Kálmán

Szabó Kálmán ezeket mondta:

A kiegyezés azért is jó, mert a bankkérdés függetlenítése benne biztosítva van. A függetlenségi párt kötelezi magát, hogy az önálló jegybankot létrehozza. Ez a kormány *őszintébb*, mint a régié. Ők nyiltan bevallják, hogy a kiegyezés nem jó, de hát jobbat csinálni nem lehetett. A mostani állapot átmeneti időszak. Most Magyarország a saját cége alatt van bejegyezve a külföld lajstromába. Nem akar vádaskodni az osztrák-magyar bankra, de ott a vezetés napról-napra változhatik s a mi kárunkra is módosulhat. A reciprocitást az osztrák nem akarta elfogadni, mivel szerinte a paktum, mely a király és kormány között kötöttet, Ausztriát nem kötelezi. Ő a jövőben nem harcot, hanem békét akar az osztrákkal. *A kiegyezés rossz oldalára nem mutat rá, mert nem akarja elvenni a választók kedvét*, mikor már ugy sem lehet a dolgon változtatni. Azért jöttek ide, hogy feltárják a kormány nehéz helyzetét, melyet a darabontok régi dolgai idézték elő.

A „nagyválasztmány“ persze, melynek tagjait *Márton* Imre pártelnök — Debreczen közéletének rákfenéje — orruknál fogva vezeti, bizalmat szavazott a három képviselőnek. Debreczenben nagy fölláborodással beszélnek a képviselőkről, kik félnek és elbujnak a nép elől. Sok megjegyzést tesznek legkivált *Bakonyi* egy kijelentésére, mely azt foglalja magában, hogy *meg kell csinálni a házszabályrevíziót*, mert a horvátokat csak így lehet letörni. Mert nem jelenthet mást ez a nyilatkozata, hogy ő a *szólásszabadság korlátozásába belemenne*. Ugy látszik, ezt a kijelentést *Wekerle* rendelte meg.

Polónyi kirendeltsége. A képviselőház folyosóján ma *Eitner* Zsigmond képviselő tengelyt akart akasztani *Lengyel* Zoltánnal, akinek a Csizmazia-féle kirohanásra tett nyilatkozatát tette szóvá. A párbeszéd izgatott hangon folyt le ugyan, de azok a tudósítások, amelyeket néhány estilap közölt, nagyon is eltorzítják a jelenetet. *Lengyel* Zoltán ezzel szemben a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

A Polónyi kirendeltsége már sok ízben próbálkozott azon, hogy engem a per utjáról másokkal személyes tere csaljon. Eddig sem futottam az eleresztett nyulak után. Most sem teszem. A mult héten a fővádlott ur a városi ügyekben próbálkozott. Leleplezték. Ugyanezidőtájt egyik bizalmasa a folyosón próbált engem *Vázsonyi*-val összeveszíteni. Ez is csütörtököt mondott. A mai napon közvetlenül beszédem előtt *Eitner* ur, kinek azelőtt semmi baja sem volt, reám támadott a folyosón. Ugy látszik saját becsületbeli ügyével szeretné reparálni a Polónyi becsületét. Természetes, hogy a mai lapok egy része, amely csak ugy csöpög a kenyéririgységtől és a zsoldtól, egyoldalú előadás alapján igyekszik ezt a mondvá csinált affért kiszinezni. Nem bánom. Bizonyos oldalról a gyalázkodás nekem dicsőség. Kijelentem, hogy senki stenterkedésének fel nem ülök, senki spadassinjával nem verekszem. Nem voltam hajlandó politikai harcain közben lovaggá ütni a szabadelvűpárt kiküldött matadorjait sem, akiknek egyike már újra önmagát lötte agyon azzal a revolverrel, amelyet az én mellemnek szegzett az emlékezetes november 18-án. A Polónyi ügyet a bíróság előtt fogom bejelenteni. A mellékalakok beszédével nem törődöm. Ha tovább is berzenkednek: ahhoz a fegyverhez nyulok, amelyet az önvédelem minden embernek kezébe szokott adni.

Lengyel Zoltán.

A boldog Ausztria. Ez csak természetes, hiszen a kiegyezés megkötésével megint diadalt arattak felettünk. Ma a bécsi ipari tanács — mint táviratozzák — tárgyalta a kiegyezési javaslatokat és egyhangulag nagy örömmel üdvözlik azt a tényt, hogy a kiegyezés létrejött. Az ipartanács megelégedésének ad kifejezést a felett, hogy sikerült a magyar kormányval a Dalmáciát az osztrák vasuti hálózattal összekötő

vasuti vonal építése tárgyában megegyezésre jutni és a kassa-oderbergi vasut szempontjából tett engedményt nem tartja olyannak, amely az osztrák érdekek lényeges sérelme nélkül tehető koncessziók határára nem tartozna. A közös bank kérdéséről elvárjuk az osztrák kormánytól, hogy a bankközösség fentartása érdekében semminő áldozatot nem hoz.

A TAPOSÓ malomban

A kiegyezést ma újra tárgyalta a pénzügyi bizottság. Semmin se változtattak, mindent elfogadtak

Polónyi, a csendes ember

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután folytatta a kiegyezési javaslatok tárgyalását. Fesztelen hangulatban, igen kedélyesen meghányták-vetették a kérdéseket, a lelkek fölzsabadultak a nagy nyomás alól, Polónyi Géza is valósággal vezekelt a bizottság legutóbbi ülésén tett éles megjegyzéseiért. A nemzet életébévágó, roppant fontos dolgok fölött túltették magukat, apró részlet-kérdéseken akadtt fönn már a nagyszájú Polónyi, kit Wekerle hamar elcsitított.

Polónyi leszerelt!

Azzal kezdődött az ülés, hogy Polónyi Géza kijelentette: *indiszkreció történt* a bizottság pénteki üléséről közölt tudósításban. Igaz ugyan, hogy ő mondta, hogy a kiegyezésben benne van az ischli klauzula, de ezt nem a nyilvánosságának mondta. Kész örömmel elismeri, hogy a kormányának nehézségei voltak a szerződés megkötése körül, de ő mégis kritikát gyakorol s mint a függetlenségi párt tagja a *párthatározathoz fogja magát tartani*. Azt hiszi, tiltakozni kellene a bizottságnak a Fejérváry-kormány idejében törvénytelenül megkötött kereskedelmi szerződések ellen. A vámterület kérdése nem pragmatikus ügy s itt ki kellene zárni a közös külügyi képviselő szerepét. A külügyminiszter aláírására nem volt szükség. Felolvassa Beck osztrák miniszterelnök beszédét, mely érveit kovácsol annak bizonyítására, hogy a külügyminiszter befolyása biztosítva van a kereskedelmi szerződések megkötésénél. Felvilágosítást kér arra, hogy az országnak az önálló berendezkedéshez biztosított joga sértetlenül fenn van-e tartva.

Wekerle felvilágosít

Wekerle Sándor miniszterelnök: Tiltakozik az ellen a kifejezés ellen, mintha a király előzetes szankciója abuzus lenne. Az előzetes felhatalmazás törvényjavaslatok beterjesztésére közjogi rendünkön alapul. Ez a kormányra vonatkozik. Az 1867: XII. V. cikk interpretálását tisztázta a kormány; Ausztriában eddig csak egy szerződő alanyt ismertek, most azonban két jogalany szerződik egy szerv útján.

Polónyi Géza után az oláheigány-kérdést hozza föl. Baj, hogy eddig e karavánok iparendélyt kaptak Ausztriában. A cigányoknak ne adjanak a jövőben iparendélyt.

Wekerle Sándor megjegyzi erre, hogy a belügyminiszter most foglalkozik a cigány-ügy rendezésével s ennek keretében megoldást fog nyerni ez a kérdés is. Kijelenti ezután, hogy lépéseket fog tenni, hogy a választott bíróság jegyzőkönyve két nyelven vezetessék.

Mit mond a bizottság?

Széll Kálmán: A lefolyt vita eredményeként kimondja, hogy a pénzügyi bizottság jelentésébe a következők vétetnek fel:

1. A törvénytelenül megkötött szerződések, az 1887: XII. te. határozott rendelete ellenére kötötték. 2. Mindazon kikötések, amelyeket a szerződés tartalmaz, a jelen szerződés fennállásáig vannak érvényben. Ezen szerződés letelte után előáll a nemzetnek az 1867: XII. te. 68.

szakaszában biztosított önrendelkezési joga a maga teljességében.

3. A szerződési tárgyalások folyamán tisztába hozott az, hogy mindazon kikötések, amelyek a szerződési módozatokra vonatkoznak, a jelen szerződés tartamára szólnak.

Az elnök előterjesztéséhez a bizottság egyhangulag hozzájárult.

Annaberg elveszett

Nagy Ferenc: A kassa-oderbergi vasuton történt megállapodásokra kér fölvilágosítást.

Wekerle Sándor: E tekintetben a forgalom lebonyolítása és a tarifa iránt voltak kívánságaink. Az elsőt elértük azzal, hogy Teschentől kezdve a duplavágány létesítése megígértetett. Ezenkívül a vonatkísérők úgy lesznek csoportosítva, hogy a nagyobb forgalmat képesek lebonyolítani. Az eddigi 32 tehervonat helyett 76 tehervonat fog közlekedni.

A külföldi szaktudósítók

Polónyi Géza kérdezi, miért van beleszólása a külügyminiszternek abba, hogy Magyarország kiket küldjön ki a külföldre szaktudósítóknak.

Wekerle Sándor: Ami a szaktudósítók kiküldését illeti, arra azt jegyzi meg, hogy a kereskedelmi attaséknak nincs meg a kellő pozíciójuk. Már most, ha mi ezt a pozíciót fentartani, vagy fokozni kívánjuk, szükséges, hogy olyan egyéneket küldjünk ki, akiket a külügyminiszter se kifogásolhasson.

Széll Kálmán: Amint annyiszor hangsúlyozta évek óta mint miniszterelnök is, pénzügyeink egyensúlyban tartása megkívánja, hogy amint lehet, *behozzassék a szesz-monopolium*. E áélkül nem élünk meg!

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy ő a petroleum-monopóliumot akarja behozni.

Megint a kvótaemelés

Holló Lajos hangsúlyozza, hogy csak *csak azért járult hozzá a kvótafelemeléshez*, mert az ország joga a nemzeti bank felállításához teljesen sértetlenül fenn van tartva. Felsorolja az aranyvaló fizetés konzekvenciáit és aggályai eloszlását kéri.

Popovics Sándor felvilágosítása után Wekerle Sándor utal a vámokra és dohányjövődékekre. A kikötések a külön bank felállítását nem fogják megnehezíteni. A külön bank felállításának előfeltételei más téren vannak: hitelszervezetünk megjavítása, liquiditások emelése, értékpapirjaink visszavásárlása, evvel a fizetési mérlegünk megjavítása. Ezek a feltételek és ezek az intézkedések készíthetik elő a talajt a gazdasági önállósításra.

Földes Béla: A magyar jegybank felállítására csak akkor előny, ha egészséges valutarendszert tarthatunk fenn.

A pénzügyi bizottság a kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot elfogadta. A bizottság holnap, kedden délután tárgyalja a többi javaslatot.

A pártkérdés. A függetlenségi párt csütörtökre hirdetett értekezlete, értesülésünk szerint, elmarad. Ennek az oka az, hogy Kossuth Ferenc, ki még ágyban fekvő beteg, személyesen akar elnökölni az értekezleten. A kiegyezésben való állásfoglalás kérdése már sürgős, mert a javaslatok nem sokára a parlament plénuma elé kerülnek. Dönteni kell tehát a fölött, pártkérdéssé tegyék-e a kvótaemelést s a kiegyezés megszüntetését. Ez irányban még a pártvezetőség sem tudott megállapodni. Valószínű, hogy a pártkérdést kimondják, már csak azért is, mert a néppárt presszionálni akarja a függetlenségi pártot. Az a hír terjedt el ugyanis, hogy a néppárt tagjai csak akkor szavazták meg a kiegyezést, ha a függetlenségi párt is kötelezőnek mondja ki minden párttagjára az egész kiegyezés megszüntetését. A néppárt e tekintetben titkolózik, lehet, hogy csak kellemetlenkedni akar. Mert ez a császárhü, parlamenti csoport mindent megszüntet, ami Bécsnek kell.

Ki paktál a külfölddel?

Wekerle mondja: a horvátok

Zágráb mondja: Wekerle és Kossuth

Elárulták a magyar iskolát!

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Zágráb, november 4.

A Zforno című zágrábi folyóirat, a mely mögött Lorkovics horvát képviselő áll, pikáns politikai leleplezésekkel kedveskedik a magyar kormányának. Legújabb számában azokkal a vádakkal felelkezik, amelyekkel Wekerle a parlamentben a horvát képviselőket illette, amikor szemükre hányta, hogy külföldi politikusokkal szövetkeznek a magyarság ellen. A Zforno azt mondja, hogy inkább Wekerlénak és Kossuthnak lehet szemrehányást tenni a külföldiekkel való paktálás miatt. Ezután a következő két esetet adja elő:

Pólában, a legutóbbi községi választások alkalmával a hatóság lefoglalta a választási aktákat és a legszigorúbb vizsgálatot indította meg az olaszok ellen, akik az irredentizmus érdekében nagyon heves agitációt fejtettek ki. Az olaszok azzal feleltek a hatóságnak, hogy tiltakozó iratot küldöttek több olasz államférfiúnak, azonkívül Kossuth Ferenc magyar miniszternek. A levélben súlyos vádakkal illették az osztrák állam képviselőit az eljáró pólai hatóságot. Kossuth megleghangu levélben válaszolt; *szimpátiájáról* biztosította az olaszokat és azt a kívánságát fejezte ki, hogy *politikájuknak* sikere legyen. Ime — írja a Zforno — Kossuth az olasz irredentizmust biztatta, amely *Ferenc József* politikájával homlokegyenest ellenkezik, pedig ő Ferenc Józsefnek titkos tanácsosa.

Wekerle ellen magyar szempontból már sokkal súlyosabb elbírálás alá eső vádat emel a Zforno. E szerint Wekerle a horvátországi magyar iskolák dolgában *elárulta a magyar álláspontot* és egészen más véleményt hangoztatott, mint a függetlenségi párt. Erről a dologról Roics volt horvát osztályfőnök tudna beszélni, mert ő volt az, akivel Wekerle az iskolaügyben iratokat váltott. *Ha ezek az iratok nyilvánosságra jutnának*, — írja a horvát szemle — akkor elmenne a kedve a függetlenségi pártnak attól, hogy Wekerle horvát politikájának tapsoljon.

A leleplezés éle főleg Wekerle ellen irányul. Ha igaz az, amit a horvát folyóirat mond, akkor Wekerle egy pillanatig se méltó arra a székre, amelyet most betölt, ahol a magyar állameszmének és a nemzeti gondolatnak kell érvényt szereznie. Az elárult magyarság nevében *követeljük a Zfornóban említett iratok közzétételét*. Beszéljen Roics és védekezzen — ha tud — Wekerle.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tüdő-mellbajok

(Tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérkópest, tüdőveszesurult, keltőnő eredményvel gyógyítottak új gyógymódoikkal, inhalációikkal és

szérumoltásokkal

Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok rendelőintézete—inhalatorium

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 82.

Rendelés II-12.2-4-ig. 82.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házhán). Magaselőlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek. Legnagyobb butorszállítási költőzetési és beraktározási vállalat. Ajánlja egy helyben és vidékre, valamint a közlegő, nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgáltatást

József és Ferencvárosi Takarékpénztár részvénytársaságnak (Budapest, Ráday-ut 5.)

Nagy irodai helyiség

modern házban, 9 szoba, 2 előszoba stb. esetleg lakásnak is azonnal vagy május 1-ére 3400 K évi bérért kiadó. — Cím:

Damjanich-utca 36. szám.
Magyar házipar müintézet.

ÖS-BUDAVÁRA

ÖSSZES ÉPÜLETEI

Ierombolása alkalmából az összes épületi faanyagok, cserépfödélek, deszkák, ablakok, ajtók, 100 darab villamos ivlámpa, továbbá egy Peugeot gyártmányu automobil. Nagymennyiségű kosztümök, díszlelek, stb. stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó. Értekezni lehet reggel 8 órától délután 5 óráig Ös-Budavára területén a tulajdonossal.

NAGY VÁLTÓHAMISÍTÁS Temesváron

ÖNGYILKOS ÜGYVÉD

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Temesvár, november 4.

Szenzációs öngyilkosság történt vasárnap délután Temesváron. Dr. Weisz Bernát, tekintélyes ügyvéd, délután egy óraker józsefvárosi lakásán *föbelötte magát és meghalt*. Az öngyilkos ügyvéd pár nappal ezelőtt méreggel akarta el-emészteni magát, de akkor nem vett be elég nagy adagot és a gyors orvosi segély megmentette az életét. Weisz Bernát hetek óta rendkívül lehangolt, ideges volt, irodáját elhanyagolta. Többször panaszkodott családjának, hogy nem bírja a sok munkát, pihenésre volna szüksége. Azt is emlegette, hogy megöli magát, de senkisésem gondolt a végzetes szerencsétlenségre. Az öngyilkosság városszerte nagy feltűnést kelt, mert dr. Weisz Bernát élénk szerepet játszott Temesvár közéletében. Irodája igen jó jövedelmező volt. Most derült ki, hogy az öngyilkos ügyvéd *váltókat hamisított és számos ügyfelének pénzét is elsikkasztotta. Százötvenezer korona értékű hamis váltót számítottatott le temesvári pénzintézeteknél, ezenkívül huszezer koronára rug az az összeg, amelylyel klienseit megkárosította.* Weisznek büntársa is akadt egy irnokában, aki ellen a temesvári rendőrség már megindította az eljárást. Azt hiszik, hogy a hamis váltók összege meghaladja a kétszáz ezer koronát.

A HIR tudósítója beszélt a temesvári rendőrség bünyügyi osztályának vezetőjével, aki a következőket mondotta az esetről:

Dr. Weisz Bernát levélben bejelentette tragikus tettét és ebben a levélben azt állítja, hogy *mások kergették a halálba*. A vizsgálat többféle irányban folyik. Annyit megállapíthattunk már, hogy *nagyszámú váltóhamisítások és sikkasztások történtek.* Weisznek büntársai is voltak. Az irnokát ma kihallgatta a rendőrség és megindította ellene az eljárást. A hamis váltók összegét eddig még nem állapíthatták meg teljesen. Százötvenezer koronáról van szó, esetleg többről is. Ezt majd a vizsgálat fogja kideríteni.

Az ügyvéd két levelet hagyott hátra: a feleségének és a rendőrségnek. Ez az utóbbi így szól:

— Öngyilkosságot követek el. Kérem, temessenek el engem *gyalulatlan deszkakoporsóba*, a temető egyik távoli sarkában. Életemben jó ember voltam, *de mások bajba rántottak s ezért kell most meghalnom.*

Dr. Weisz Bernátot ma temették el nagy részvét mellett. Feleséget és három gyermeket hagyott hátra. Ma délután hivatalosan lefoglalták összes könyveit és iratait. A váltóhamisítás

számos temesvári ügyvédet és kereskedőt károsított meg érzékenyen. A kereskedelmi és iparkamara választmánya ebben az ügyben holnap rendkívüli gyűlést tart.

Ki lött a parasztra?

**A miniszter mondja: Én nem!
Jelentkezzék az ur!**

A nagykanizsai országuton történt, hogy egy automobilon száguldó ur revolverével belelőtt egy parasztra, amiért ez nem akart kitérni előle jól megrakott szekerevel. A paraszt nem titkolja a nevét. Papp Pálnak hívják, Papp György öreggazda fia. Az ur ellenben azért ur, hogy diszkrétan hallgasson. Ily körülmények között a hir Zichy Aladár gróf miniszter és néppárti vezér nevét vette a szájára. Így is került bele a história néhány ujságba, amelyet Nagykanizsáról tudósítottak.

Igazságot szerető emberek, akik ismerik a paraszttal szemben türelmetlen mágnás- és dzsentri-göögöt, természetesen nem elégedhetnek meg ilyen esetben egy mindent letagadó cáfolattal. Ha a fiatal Papp Pál vállán revolverkozta seb van, akkor bizonyos, hogy rálöttek. Kérdés: kicsoda ez az ur? Másik kérdés: hogyan került az egész dologba a Zichy-név?

Előbb ismertettük bővebben az esetet. A mult hét szerdáján a nagykanizsai országuton, Szökedenes község határában hatalmas automobillal került szembe Papp György parasztgazda szekere. Az automobilon előkelő külsejű ur ült meg a soffőr. A szekéren a gazda és Papp Pál, legényfia. A soffőr túlkölt és kiabált, de a parasztszeker nem tért ki. Most megszólalt az ur:

— Térjetez ki az utból!

Papp Pál vállát vonogatva felelt:

— Térjen ki az ur!

Az automobilos férfit erre elöntötte a méreg.

— Ha nem tértek ki, kiáltotta, lelölök beneteket.

Ennek se volt hatása. A parasztek rendületlenül álltak a kocsiával. Erre a tekintélyes ur elővette a revolverét és *közibük lött*. A golyó Papp Pált a vállán érte. A parasztek ennek az argumentumnak engedtek és elhajtottak. A tudósító, aki először írta meg a hirt, Zichy Aladár gróf miniszter nevét szerepeltette a nagykanizsai idillben. A HIR munkatársa megkérdezte a miniszter egyik nagykanizsai bizalmasát, *Sebestyén* dr. ügyvédet, aki azt mondta, hogy a miniszter nem utazott automobilon, így tehát nem is iövöldözött. Megkérdezte azonban a *nagykanizsai csendőrséget*, mit tud a dologról. A felelet ez volt:

— A járásörmester táviratot küldött a *nemesvidi* csendőrshöz, amelyhez Szökedenes község tartozik. Eddig nem tudjuk, mi igaz a dologból. A nemesvidi őrök fogja kérdezni Papp Pált, a sérültet és az öreggazdát. Holnap fogunk kapni távirati választ. Addig semmiféle adat nem áll rendelkezésünkre.

Nyilatkozott maga Zichy Aladár gróf is. A lapokhoz küldött táviratba így hangzik:

— Örültség rólam olyan valamit föltételezni. Somogyban már egy év óta nem voltam. Automobilon nem jártam. *Vajta, Zichy Aladár.*

A paraszt tehát megvan, nagyon is megvan, de az ur rejtőzik. Jelentkezzék tehát az a somogy megyei nagyur! Akár valamelyik Zichy gróf, akár csak dzsentri. Hadd tudjuk, ki szeretne itt egy darab Oroszországot berendezni. Ennek a bevállalásához csak lesz elég bátorsága az országuton hőködő dzsentleménnek.

A HIR

KÓBURG LUJZA nem kap pénzt

Lefoglalták az automobilját

— A HIR tudósítójának távirata. —

Genf, november 4.

Kóburg Lujza hercegasszony, akiről a lindenhofi szanatóriumból való szökése óta egyideig hallgatott a hir, most ismét foglalkoztatja a nemzetközi kíváncsiságot. A világbotránnyá fajult szerelmi história, amelynek *Mattasich-Keglevich Géza* volt főhadnagy a másik szereplője, új fejezettel szaporodik. Lujza hercegnő egészen pénztelenül áll, akárcsak egy hitelét vesztett vidéki polgárasszony. Párisban, ahova *Mattasich* költözött, nem tudja fedezni a drága életmód költségeit, a hitelforrások elapadtak, senkise bizik a hercegnő fizetőképességében, pedig Lipót belga király elhunyt felesége után legalább is a köteles anyai részt meg fogja kapni. Lujzának most kellemetlen kalandja volt Genfben. *Mattasich* Gézával automobilon Párisból Genfbe jött, hogy egy itteni banktól kölcsönt kérjen. Genfben a szép, értékes automobil szó nélkül *lefoglalták*, mert a hercegasszony még adós volt érte. Az automobil negyvenezer frankon vásárolta részletfizetésre, harminckétezer frankot törlesztett is belőle, de a hátralékos részletet elmulasztotta. A zегyezség szerint, amelyet az automobil-kereskedővel kötött, nemfizetés esetén elvehetik tőle a gépkocsit. Így is történt. Az automobil Genfben elvették és a törlesztett összegből sem térítenek vissza semmit. A hercegnőt ezenkívül nagyobb kellemetlenség is érte: nem sikerült kölcsönt szereznie. Lovagjával letörve utazott vissza Párisba, ezuttal egyszerű polgári gyorsvonaton.

☞ **Kossuth Ferenc állapota.** Kossuth Ferenc állapota örvedetesen javul. Régi kezelőorvosa a szokott massage-kurát már megkezdhetette. A miniszter a délelött folyamán a kereskedelmi minisztérium és a függetlenségi párt hivatalos ügyeit intézte el. Ma felkereste *Thaly Kálmán*, akivel hosszasan tanácskozott a párt belső ügyeiről.

☞ **Itt a tél!** Elmúlt a gyönyörű, verőfényes, szelid október és mintha maga a jó öreg természet a mi naptári berendezkedésünkhöz igazodnék, novemberrel pontosan megérkezett a zord, barátságatlan tél. Az übercihereket, világos ruhákat télkabátok, sötét, vastag posztók váltották föl és a marónisütés pár nap óta a legjövödelmezőbb iparág lett. Egészen téli a természet arca és ime, már megérkezett az első hó s az első fagyok híre is. *Kézdivásárhelyen* tegnap este hózivatar tört ki. *Nagybecskerek*i tudósítónk jelentése szerint ott ma reggelre erős fagy állott be, az állóvizek mind befagytak. *Poprádról* azt táviratozzák, hogy a nagy hideg következtében az erdőből Jankovec községbe belátogatott egy nagy medve, amely két juhot és egy tehenet sztéttépett.

☞ **A király.** A király pompásan érzi magát és az udvari méltóságok, akik az utóbbi napokon látták, azt mondják, hogy nyoma sincs a kiállott betegségnek. Ó felsége ma szivta az első szivart hosszú idő óta.

☞ **Andrássy Gyula betegsége.** Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, aki néhány nap elötte meghülés folytán ágyba esett, még mindig gyengélkedik. A miniszter ma lakásán intézte el hivatali teendőit, mivel orvosi rendelet következtében még a szobában kell maradnia.

☞ **A rendőrség köréből.** Dr. *Boda* Dezső főkapitány előterjesztésére a belügyminiszter *Králl* Ferenc tényleges állományu főhadnagyot és *Pansi* Emil szolgálaton kívül levő honvédhadnagyot kinevezte fizetés nélküli rendőrfelügyelővé.

**Sérvbajosok! Ferdennöttek!
Amputáltak!**

— Az egyetlen szakszerű —
speciális orvosi rendelőintézet
E BAJ ELLEN

Pollitzer sérvambulatórium
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8. félemelet
Kérje ingyen „AZ EGÉSZSÉG” című orvosi művet.

A HIR

Megnyilt a közös konyha

Harc az élelmiszer-uzsora ellen

Budapesten megnyilt tegnap az első közös konyha, amelyből uricsaládok táplálkoznak. Ez a nagyjelentőségű szociális reform teljes csöndben valósult meg a *Tisztviselőtelepen*. A mozgalmat *Vutskits* Miklós vámházi főellenőr indította meg és buzgón fáradozott érdekében, amíg teljes sikert nem ért el. Most öt választottát meg az intézmény elnökévé.

Az első fővárosi közös konyha a tisztviselőtelepi kaszinó épületében létesült s ott meglepő olcsó áron kapnak ebédet és vacsorát a tagok családjai. Adagonként — két személyre — hetven koronát fizetnek egy havi ebéd- s vacsorakosztért. Háromnegyed kiló tiszta, csonttalan, elsőrangú húst küldenek egy-egy személynek. A többi étel is tápláló, izletes, elegendő mennyiségű.

Eddig ötvennégy uricsalád lett a közös konyha hive, köztük számos miniszteri tanácsos és más nagyrangú állami tisztviselő. Az első ebéddel valamennyien nagyon meg voltak elégedve s örömmel újságolták mindenfelé, hogy az új intézmény kitűnően bevált. Biztosra veszik, hogy a példájukat fővárosszerte követni fogják és így enyhítik a bajokat, amelyeket a drágaság meg a eselédmizéria okoz.

Ugyancsak tegnap értekezlet volt az Országos Tisztviselő Szövetség helyiségében, ahol a közös konyha elnökeit fejtették ki. Dr. Dénes Árpád megnyitójá után Wittenberger Adolf miniszteri számtanácsos tartott hozzáértő előadást. Szólt a temesvári, munkácsi, nagybecskereki, rákosligeti s legbővebben a tisztviselőtelepi közös konyháról. Beszédet mondott *Kolozs Józsefné*, a nagybecskereki konyha létesítője és dr. *Gaál Sándorné*, az új intézmények buzgó propagálója. Végül bizottságot választottak, amely a fővárosban körzetenként értekezleteket tart és szervezi a közös konyhákat. Az első decemberben fog megnyitni s az Aradi-utcában lakók egy része létesíti. A budaiak is csinálnak egyet ezzel a címmel: *Lágymányosi Közös konyha*. Jelentkezni lehet a Kelenföldi Kaszinóban délután öt-hét óra között. Ujpesten már holnap sokan közös konyhából hozzák az ennivalót.

☞ **Kivándorolnak a mágnások!** No, nem kell nagyon megijedni, nem valami szomorú szenzációt jelent ez a cím. Hála istennek, a mágnások még valahogy meg tudnak élni ebben az országban s egyelőre csak a jelentéktelen földmivelő és iparos nép százezrei hagyják el Magyarországot. A mágnások kivándorlásának az ügye úgy áll, hogy néhány gróf kivez Amerikába — gróf *Széchenyi* László esküvőjére, aki tudvalevőleg *Wanderbilt* Gladys kisasszonyt vezeti oldalához. A boldog vőlegényt utjában a *Széchenyi* grófokon kívül *Esterházy* Pál gróf, *Sigray* Antal gróf és még több mágnásbarátja kíséri ki. A gróf urak különben csak úgy hajlandók a nagy utat megtenni, ha az öreg *Wanderbilt* egy finom különhajót küld értük. Csak nem fognak egy hajóban evezni — a béreseikkel . . .

☞ **Riadalom egy borbélyüzletben.** *Kohn* Béla bérkocsissegéd ma beállított *Megyesi* Antal újpesti borbély üzletébe, hogy megborotvákozzék. Már egészen végeztek vele, amikor észrevette, hogy ötven koronát érő nyakkendő-tűjének nyoma veszett. *Kohn* azt állította, hogy csakis a borbélyüzletben tűnhetett el s dühösen felelősségre vonta *Megyest* és segédeit. Ezek tiltakoztak az egyre határozottabb vád ellen, mire *Kohn* nekiesett a berendezésnek s az összes tükröket, valamint egyéb butorokat darabokra törte. A borbélyt pedig agyon akarta verni. Óriási botrány keletkezett s az odahívott rendőr a közben összegyűlt tömeg segítségével is csak nehezen tudta megfékezni a hatalmas erejű bérkocsist. Bekísérték a kapitányságra s eljárást indítottak ellene.

Mennyit ér a raktáros hüvelykujja?

Huszonegy napra tizennyolc korona

Ma, amikor a társadalom szociális érzeke minden téren fölkeresi az igazságtalanság forrását és a nyomor fészkeit, kétszeres súlylyal esik a mérlegbe az a keserves panasz, amelyet egy munkaközben súlyosan megsérült nagybecskereki lakos küldött be *A Hír*hez. A munkásbiztosítás kiáltó sérelmeit és lézágosságát világítja meg ez a panasz. Közöljük azért, hogy lássa a kormány és a munkásügy minden lelkes barátja, hol kell javítani az intézményeken és hogyan kell orvosolni a szociális betegségeket. A levél, amelyet *Gedey* József nagybecskereki munkás küldött be hozzánk, így hangzik:

Tekintetes Szerkesztőség!

Raktárosa vagyok a *Braun* és *Prandel*-cég nagybecskereki gépgyárának. Ez év július 16-án munkaközben véletlenül a kezemre ütöttem a kalapácsesal és összezúztam a hüvelykujjamat. Főnökeim utján bejelentettem a balesetet az Első Országos Általános Baleset Elleni Biztosító Társaság magyarországi vezérigazgatójánál, amely augusztus 16-án arról értesítette a céget, hogy huszonegy napra tizennyolc korona 62 fillért utalványozott részemre s ezt az összeget az Országos Munkásbetegsegélyező és Balesetbiztosító Pénztár nagybecskereki fiókja fogja kifizetni. Elmentem a pénztárba, de a pénztárnál azt mondták, hogy csak tizennyolc koronát adnak, a többi kezelési költség címén levonják. Ezt a meglepő eljárást azzal okolták meg, hogy a baleset csak akkor baleset, ha hat hétnél tovább tart. Az én esetem, minthogy csak huszonegy napig voltam munkaképtelen, közönséges betegség, amely után nem jár a napi egy korona táppénz. A fölajánlott tizennyolc koronát nem fogadtam el. Megjegyzem, hogy a baleset napján fizettem egy orvosi leletért hat koronát és egészségi bizonyítványért négy koronát, beteg voltam és nem kerestem huszonegy napig és adnak 18, mondd tizennyolc koronát. Így bánnak el azokkal a felekkel, akik a szájuktól vonják el az elédelt, csak hogy a betegsegélyező pénztárba pontosan fizethessék a járulékokat. Ez az én sérelmem, csak egy ugyan, de érdemes vele nyíltan foglalkozni. Tudom, hogy *A Hír* felkarolja ügyemet és igazamhoz fog segíteni. Kiváló tisztelettel *Gedey* József.

A nagybecskereki gyári raktáros ügyét kötelessége megvizsgálni a Munkásbetegsegélyező Pénztárnak. A baleset ellen való biztosítás nem azt jelenti, hogy a pénztár biztosítsa be magát a tagjaival szemben néhány pár koronára, amelyet éhez az családoktól vonnak meg.

☞ **Veigelsberg Leó temetése.** A közéletnek számos kiváló alakja gyűlt össze tegnap délelőtt a rákoskeresztúri új temető halottasházában, ahol *Veigelsberg* Leónak ravatalt állítottak. A politikai világ épp oly szokatlanul nagy számmal volt képviselve mint a tudósok, írók és hírlapírók társasága. Több kereskedelmi és jótékony egyesület testületileg képviseltette magát. A koporsó mellett álltak a család tagjai. *Lazarus* főkantoreneke után a koporsót kivitték a halottasház elé. Ott először dr. *Kohn* Sámuel főrabbi mondott emlékbeszédet. Aztán dr. *Singer* Zsigmond, a *Pester Lloyd* főszerkesztője beszélt szárnyalón. *Márkus* Miksa főtitkár az *Utthon-kör* nevében bucsuztatta el a halottat. A koporsót aztán a *Pester Lloyd* szerkesztőségének tagjai vitték ki az izraelita szentegyesület által fölajánlott disz-sírhelyre, ahol *Cziklay* Lajos, a Budapesti Újságírók Egyesületének megbízásából mondott beszédet.

☞ **Villamosösszeütközés.** Véres szerencsétlenség történt ma este a Köztemető-ut és a Salgótarjáni-ut sarkán. A 880-as számú közúti villamoskocsi nagy erővel összeütközött a városi vasút 638. számú kocsijával. Mindkettőnek eleje szétrobbant, a kocsi belsejében ülők közül pedig súlyosan megsérült *Pollák* Nándor mutatóványos. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a kocsivezetők ellen.

A szerelem gyermeke

Siratja egy milliomos

— *A HIR* tudósítójának telefonjelentése. —

Arad, november 4.

Van Aradon egy hatalmas gyárvalalat, amelynek világgraszoló hite van, mert akárhány produktuma elsőrangú export-cikk tengeren innen és tengeren túl. Ebben a gyárban sok ezer munkás verejtékezik, nagy és kicsiny, öreg és fiatal, férfi és asszony, a gépóriások törpe robotosainak egész hadserege és a hatalmas táborhoz tartozók nem ismerik egymást, de a vezér sem ismeri a maga katonáit. Feltűnt egyszer, hogy ujone jelentkezett a gyártelep népes hadseregében: egy *tizennyolc éves* gyerek, a kis *Bánfi* Kálmán, akit a gyár egyik gazdája: *Neumann* Samu vezetett a karjában. A nagy gépteremben jelent meg vele, átadta a gép legfőbb parancsnokának és neki is, meg az ott dolgozó valamennyi munkásnak lelkére kötötte, hogy ügy vigyázzanak a gyerekekre, mint a szemük világosságára, mert jaj lesz nekik, ha baja talál esni a kis *Bánfi* Kálmánnak. Csillagolt a szeme, szokatlanul meleg volt a beszéde, mikor kiadta a szigorú parancsot, a munkások összenéztek és hónapokon át becsületesen gondot is viseltek a gyerekekre, aki a parancs óta legfontosabb személy volt a gépteremben.

A gépnek azonban, a hatalmas szénfaló szörnyetegnek elfelejtett parancsot adni a gyár ura és a kis *Bánfi* Kálmánt megölte a lendítőkerék. Törölgette a gyerek, inceskedett vele, a kerék elkapta a ruháját és egy pillanat alatt szíjjel-marcangolta.

Harmadnap ott állt a koporsó a végtelen gyárudvaron. A pap sirató beszéddel bucsuztatta a kis halottat, a gyár ura pedig *zokogva borult a koporsóra*, sirt, egyre sirt olyan fájdalmasan, ahogy a hatalmas, köszívű pénzfejedelmek csak akkor tudnak sírni, ha a maguk gyermekét siratják. Az anya a még mindig szép, viruló munkásasszony, *Bánfi* Eszter talpig feketében, megtörve állt a koporsó előtt. A gyermekét siratta ő is, de a milliomos gyáros könnyei mintha forróbban, égetőbben hulltak volna a koporsóra.

Bánfi Kálmánt eltemették és a gyárosnak azóta nincs pihenése. A glegény ő, akinek nagy öröme volt a gyermek, csodálatos rajongással esüngött rajta mindig. Most elutazott külföldre, hogy felejtse a nehéz bánatot. Aradon szélteben beszélnek a megható tárgédíáról, amelyben olyan gyönyörűen csillog az örök emberi eszménye. Mert hiába, ritka szép látvány az, mikor a rideg, zárkózott pénzfejedelem komor bensőjéből nagy, érző szív látszik ki . . .

☞ **Vége az orvosstrájkoknak.** Négy napos strájk után ma végre létrejött a béke az aradi orvosi kar és a munkások betegsegítő-pénztára között. Az orvosok szövetségének küldöttsége, így jelenti *A Hír* tudósítója, fölkereste *Varjassy* Lajos polgármestert és fölkererte, vonja vissza a hatósági orvosok megbízására vonatkozó rendeletét, mert a hatóság orvosai által számított díjazásért minden orvos kezeli a pénztár betegeit. A pénztár igazgatósága ezt közeledésnek tekintette és sietve ajánlotta fel az orvosoknak az egyszer már elfogadott, de utóbb meghiusult egyezséget. E szerint a várost két kerületre osztják és az orvosoknak minden pénztári tag után hat korona átlagdíj jár. Ez olyan ötven százalékra való kiegyezés, amelyet a munkáspénztár anyagi helyzete megbir, de az orvosok is lényegesen nyerne általa. Este foglalták írásba a békefeltételeket és a közönség megnyugvással vette tudomásul, hogy a meglepő, országos jelentőségű strájk véget ért.

☞ **Házasság.** *Gleich* Hugó szállító Ungvárról eljegyezte *Guthard* Antal leányát, Arankát Budapestben.

A HIR

„Nem fűtenek nekünk“

Az óbecsei tanítók sztrájkba léptek, mert az iskolát nem fűtette az előljáróság. Kimondták, hogy hideg tantermekben nem tanítanak

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Ó-Becse, november 4.

Nem mindennapi eset foglalkoztatja néhány nap óta Óbecse lakosságát. Az itteni iskolák tanítói egyszerűen abban hagyták november elsején a tanítást. Az iskolák ajtaját bezárták, a gyerekeket pedig haza küldték. Most ott áll üresen valamennyi tanterem. *Tizenhat tanító mondta ki a sztrájkot*, mert a község nem fűteti az iskolákat és ezenfelül az elsején esedékes fizetést sem adta ki tanítóinak. A szegény tanítók értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy mindaddig, amíg fizetést nem kapnak és nem fűtetik a tantermeket, sztrájkolni fognak. Óbecse község előljárósága mindezekig nem intézkedett ebben a dologban. Az iskolák fűtetlenek, a tanítók nem kapják meg a fizetésüket és ezernél több tanköteles gyermek kénytelen e miatt otthon maradni. A HIR tudósítója ebben az ügyben beszélt *Mihályi Sándor* óbecsei főjegyzővel, aki ezeket mondta a tanítók sztrájkjáról:

— Valóban megtörtént a sajnálatos eset, hogy a község iskoláit néhány nap előtt be kellett zárni, mert nem tudtuk fűtetni a tantermeket. Váratlanul beköszöntött a hideg és erre nem készült el az előljáróság. Nem volt fánk, a fűtést tehát házilag nem teljesíthetjük. *Gyauk Ferenc* plébános, iskolaszéki elnök erre a tanítók kérelmére akképpen intézkedett, hogy mindaddig, amíg az előljáróság be nem szerzi a szükséges fűtőanyagot, szünetel a tanítás. Arról, hogy a tanítók elsején nem kaptak volna fizetést, semmit sem tudok. Sztrájkról sincsen tudomásom. Különben egy-két nap múlva ismét megkezdődik a tanítás. Lesz fűtőanyag és újra megnyitnak a tantermek.

Az előljáróság tehát nem tud a sztrájkról. Pedig a szomorú dolog megtörtént, nem lehet letagadni. Óbecse példát statuált. A tanítók szociális küzdelmének talán nagyobb lendületet ad az óbecsei tanítók dicséretes elszántsága.

Aki szerelemből sikkaszt. *Wohlmuth* Dezső huszonhatesztendős főpincér beleszeretett egy fiatal leányba, aki *Taral* Fred zsolé feleségének a társalkodónője. Taralék a turfszezon után Hamburgba utaztak, hogy onnan Amerikába hajózzanak s *Wohlmuth* elhatározta, hogy követi őket s Amerikában nőül veszi a szép *Mariskát*. A pénzt bűnös uton szerezte meg. A gazdájától, ifj. *Sprung* Jánostól, aki a Baross-téren levő *Központi Szálló* bérleje, kétezerhatszáz koronát sikkasztott s becsapta — egy zongoravétellel — *Sternberg* Ármán hangszergyárost is, akinél *Sprung* nevében rendelte a zongorát s ezt nyomban eladta. Mind a két károsult följelentést tett a szerelmes főpincér ellen. A fővárosi rendőrség telegrafált a kikötővárosba, hogy fogják el, mielőtt *Taralékkal* hajóra száll.

Ehrlich és Heteés. A két városatyja, *Heteés* Antal és *Ehrlich* G. Gusztáv városi asszonyok csak nem akar elintéződni. *Heteés* Antal segédei ma fölkeresték *Ehrlich* Gusztávot, akit felük nevében provokáltak. *Ehrlich* sajnálkozását fejezte ki az affér fölött, amivel azonban *Heteés* segédei nem elégedtek meg és ragaszkodtak az ügy fegyveres elintézéséhez. *Ehrlich* ezzel szemben kijelentette, hogy a párba semmi esetre sem megy bele, mert tagja a Párbaellenes Ligának és nem akarja önmagát diszkvalifikálni. A segédek *Ehrlich* válaszát nem vették tudomásul.

Elveszett mellény. Egy szegény szabósegéd, ma délben a *Podmaniczky*-utcán, *Váci-köruton* a *Hold*-utcáig menet, elvesztett egy kék mellényt. Nagyon kéri a becsületos megtalálót, juttassa el a ruhadarabot *Vörösmarty*-utca 69—71. sz. 1. em. 15. sz. alá.

Dráma egy büntanyán. Ujpesten, az Ó-utca 21. szám alatt levő éjszakai mulatóhelyen halálos dráma játszódott le ma éjszaka. Késő este beállított a házba *Diller* István harmincesztendős péksegéd, aki az utóbbi időben gyakran megfordult ott és állandóan *Györgyi* Erzsébet huszonhárom esztendős leánnyal mulatozott. A festettarcu leányok mind tudták, hogy *Diller* szerelmes a leányba és feleségül szeretné venni. Maga a leány keveset árult el abból, ami közte és gyakori vendége közt történt. Ma este rövid beszélgetés után visszavonultak a leány szobájába, a hol tizenegy óráig beszélgettek együtt az egyik tanu vallomása szerint, aki a vékony falon át meghallott egyet-mást. Majd suttogni kezdtek s egyszerre revolver-lövések némitották el a szalomban tréfálkozókat meg a vak zongoristát. Kiderült aztán, hogy *Diller* a revolverével fejbe és mellbelőtte *Györgyi* Erzsébetet. Amikor a leánnyal végzett, jobbalántékon lötte magát és *szörnyet hall*. Bevitték a rákospalotai halottasházba, míg a leányt a gróf *Károlyi*-kórházba szállították. Valószínű, hogy nem él reggelig. A rendőrség embereinek többen azt mondták, hogy *Diller* s a leány tudomásuk szerint közös elhatározással voltak részesei a drámának. A vizsgálat még folyik s a tényállást csak hajnefelé tisztázhatják. *Diller* nagy szerepet játszott éveken át a péksztrájkokban és különösen fontos szerepe volt a hirhedt pékmaffiában, amelynek ügyét a budapesti büntetőtörvényszék óriási föltűnés mellett tárgyalta, miután a bünszövetség tagjai egyik dezertor-társukat az utcán leszurtták. A szövetség egyik vezetője volt *Diller* és része volt azokban a manipulációkban is, amelyeket az utóbbi sikkasztás miatt börtönbe került *Molitorisz* és *Tatár* pártvezérek elkövettek.

Öngyilkossági kísérlet. A kerepesi-úti temetőben tegnap reggel mellbelőtte magát egy ismeretlen fiatalember, akiről eddig egyebet nem lehetett megállapítani csak, hogy Németországból jött és *Haller* Wolfgang a neve. Az öngyilkosjelöltet a Rökus-kórházba szállították, ahol már jobbra fordult az állapota. Öngyilkossági szándékát tették elkövetése előtt levélben jelentette be a *Pester Lloyd* szerkesztőségének.

Lövődöző házmester. Ma este nyolc óra tájban nagy ribillió volt a Rökk Szilárd-utca 6. számú házban. Az egyszemélyes, vén bérléskaszárnyában, amely özvegy *Kuglich* Istváné tulajdona, az első emeleten lakik *Csöty* István újságárú, a *főrükkanes*, aki ezerszámra veszi a hírlapokat s egész kis hadsereggel árusítja fővárosszerte. Csötyt ma javeszkelve hitták haza: arról értesítették, hogy *Risztics* Szvetozár házmester agyon akarja verni a feleségét. *Risztics* azért háborodott fel olyan nagyon, mert a folyosó végén piszkot talált és Csötyékat vádolta a tisztátalansággal. Amikor a család fő hazaérkezett, *Risztics* nekiesett, de a markos újságárú se hagyta magát, hanem a szidalmak özönére csattanó pofonnal válaszolt. A házmester, akinek roppant tekintélye hirtelen módon széjjelfoszlott az összegyűlt lakók előtt, dühében visszarahant a lakásába s onnan revolvert hozott ki. A fegyvert ráfogta Csötyra és *négyyszer el-sütötte*. A lövődözés óriási izgalmat keltett, nagy tömeg verődött össze, már gyilkosságot emlegettek, amikor beállított *Gerecsér* II. János rendőr és konstátálta, hogy Csötynek szerencsére nem történt baja. A zsúfolt lakásokból előbujt tanuk nevét följegyezte és a kapitányságnál jelentést tett, amelynek alapján szigorú vizsgálatot indítottak a revolveres *Cerberus* ellen. *Pakkay* István, *Schwartz* Erzsike és özvegy *Schwartz* Mórné, továbbá még pár tanu terhelő módon vallott a házmester ellen.

Egy szegény asszony, akit gyermekével együtt kilakoltattak, arra kéri a jószívű embereket, könyörüljenek rajta, küldjenek részére némi adományt, *Gizella*-ut 10. sz. alá, a városi szükségslakásba.

Leszurta a feleségét. Már *Mihály* szénkereskedő a *Dohány*- és *Szövetség*-utca sarkán tegnap összeveszett a feleségével. Két rúntott elő s beledöfte az asszonyba, akit nagyon súlyos állapotban vittek haza, az *Almássy*-tér 4. száma alá. A férj ellen vizsgálatot indítottak.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZI
PARÁTTAN
HÁSHAJTÓSZEB

TÁVIRAT TELEFON

Földrengés Vas megyében Nagy pánik a lakosság közt

Szombathely, november 4.

Szombat éjjel Alsó-Paty, Szentivánfa, Csöngé, Ostfiasszonyfa és Uralujfalu községekben földrengés volt, melyet erős földalatti moraj kísért. A földlökések, amelyek nem ismétlődtek semmiféle bajt nem okoztak, a lakosság közt nagy ijedelmet keltettek.

A magyar iskola ellen Tiltakoznak Lipikén

Zágráb, november 4.

Lipikén magyar iskola fölállítását tervezik. A város népe ez ellen tiltakozó népgyűlésen foglalt állást, ahol *Bosnyák* és *Zatluka* Starcevic-párti képviselők is megjelentek és felszóltak. Utóbbi a nemzetet fenyegető veszély ellen harcra szólította a hallgatókat. Határozati javaslatot fogadtak el, amely Horvátország gazdasági és pénzügyi önállóságát és Magyarországgal való egyenjogúsítását követeli, a horvátországi magyar iskolák ellen óvást emel és az általános választói jogot kívánja. A képviselőknek bizalmat szavaztak.

A tüzoltó tragédiája

Győr, november 4.

Tegnap délután a vaggongyári tüzoltók zárógyakorlata alkalmával *Fuchs* János gyári tüzoltó kötélen ereszkedett le a mászóházból. Övkapcsából, melylyel a kötélhez volt kapcsolva, a kötél kicsuszott és *Fuchs* emeletnyi magasságból talpraesett. Valószínűleg gerinctörést szenvedett. *Sérülése* halálos.

A német Szodoma

Tisztogatják a hadsereget

Az új pör. Moltke, a nőbarát

Berlin, november 4.

Izenbiel főügyész a *Morgen-Post* munkatársának a *Moltke-Harden*-ügyről azt mondta, hogy a büntetőtörvényszék meg fogja semmisíteni a vegyes bíróság ítéletét s egyidejűleg végzésben beszünteti a további eljárást. Azután elejétől kezdődik a pör új tárgyalása. Gróf *Moltke* Kunó elutazott hűgának, *Dankelmann* grófnének a trebitzi kerületben levő sziléziai birtokára és csak az új tárgyalás előtt fog visszatérni. *Dankelmann* grófné egy újságíró előtt kijelentette, hogy fivére mindig gyöngéden érdeklődött az asszonyok iránt és családja sohasem vett észre nála abnormális érzelmeket. A nők is mindig nagyon szerették.

Berlin, november 4.

A *Harden*-pör következtében mindenkit, aki a büntetőtörvénykönyv 175. §-a ellen vétett, vagy csak gyanus is, ki fognak közöszíteni a *hadsereg kötelekéből*. Rövid idő alatt a testőrezredből igen sok elbocsájtás történt. A rendőrség többek között letartóztatott két berlini kereskedőt, akik ellen egy katonai őrszem terhelően vallott. A *Harden*-pörben sűrűn emlegetett *Adler*-nyaraló kapujáról a császár parancsára eltávolították a két bronz-sast.

Lipót király fenyeget

Abszolutizmust akar

Brüsszel, november 4.

Most tudódik ki, hogy *Lipót* király a minap *Párisban* elnökölt a belga kormány miniszteri tanácskozásán. A király állítólag megfenyegette a kabinetet, hogy abban az esetben, ha nem képes a parlamenttel megszavaztatni változatlanul a *Kongó*-törvényjavaslatot, akkor azonnal feloszlatja a parlamentet és hivatalnok-miniszteriumot nevez ki.

Az amerikai pénzváltás Roosevelt tiltakozik

Newyork, november 4.
 Roosevelt elnök fel van háborodva, amiért a közvélemény egyre őt okolja a sivar pénzügyi helyzet miatt. Ma hivatalos kommunikét bocsátott ki, hogy ő nem tehet a rossz pénzügyi viszonyokért, az államtitkárt pedig utasította, hogy kövessen el minden lehetőt, a váltás elsimítására.

Newyork, november 4.
 A pénzügyi piac nem könnyebbedett a pénzügyi hiány s a vezető pénzügyi körök tegnap egész nap s egész éjszaka tanácskoztak Morgan házában. A konferencia hajnali három óráig tartott. Hír szerint az acél-tröszt elhatározta, hogy egész rendelkezésére álló folyósítható vagyonát, a melyet 200,000,000 dollára becsülnék, a piac támogatására fordítja. Az iparvállalatok helyzete különösen a nyugati államokban szorongatott, mert a béreket csekkkel fizeti, amit az alkalmazottak a pénzügyi hiány miatt nem tudnak beváltani. Oregonban a kormányzó elrendelte a tőzsze bezárását, míg a váltás el nem mulik.

A csehek Magyarországon Hlinka vezeti őket

Prága, november 4.
 A cseh szokolistákat annyira föllekesítette Hlinka András prágai látogatása, hogy most formális betörést szerveznek Magyarország területére. Az expedíció célja Felső-Magyarország fegyveres elfoglalása. Hlinka András fogja vezetni őket. A felfüggesztett lázító pap ma megjelent a szokolisták gyűlésén és ott beszédet tartott. A cseh ifjak nagy lelkesedéssel fogadták s végezetül a lovakat is kifogták a kocsijából.

Eltűnt nagyvállalkozó

Az aszfaltból se lehet megélni

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —
Arad, november 4.

A nyomozó pénzügyi vizsgálatok megint áldozatul esett egy munkáséletű, tekintélyes vállalkozó, aki évek hosszú sora óta működött Arad városában és a társadalomnak méltán szerepvivő tagja volt. Stanity Mátyás kövezési vállalkozó egy hónappal ezelőtt hirtelen eltűnt Aradról és mint utóbb kiderült, százötven-százhatvan ezer korona adósság hátrahagyásával Amerikába szökött. Az eset nagy feltűnést keltett nemcsak Aradon, amelynek csaknem valamennyi utcáját Stanity vállalatának munkásai aszfaltozták ki, hanem az Alföld többi nagy városában, így Kecskeméten is, amelylyel szintén szerződéses viszonyban volt Stanity. A szenzációs eltűnést most tudták meg, véletlen folytán. A kövezési vállalat emberei ugyanis megjelentek Lócs Rezső városi gazdasági tanácsosnál, akinek elpanaszolták, hogy a gazdájukat hetek óta nem látják és bérüket mindeddig nem kapták meg. A HIR munkatársa fölkereste Lócs Rezsőt, aki a következőket mondotta:

— Az aszfaltjavító munkások tegnap küldöttséggel jöttek hozzám. Elmondták, hogy Stanity Mátyás vállalkozó eltűnt a városból, nekik pedig több ezer korona munkabérrrel tartozik. Én a dolgot azonnal a városi tanács elé vittem. Kiderült, hogy Stanity tényleg eltűnt, harminc napja nincs sehol. Kimondta a tanács, hogy abból a negyven ezer korona óvadékból elégíti ki a munkásait, amely összeget Stanity a várossal kötött szerződése alkalmával letétbe helyezte. Stanity ezenkívül adóval is tartozik a városnak. Minthogy állandó elszámolásban volt a várossal, nem hajtották be az adóját. Ezt az adótartozást aradi házára táblázta be a tanács. Stanityt úgy a hatóság, mint az egész társadalom nagyon munkás, lelkiismeretes embernek ismerte. Nem hiszem, hogy eltűnésének a nehéz pénzügyi viszonyokon kívül bármi más oka is lenne.

Bizonyos, hogy Stanity, aki a vagyoni összehasonlás elől menekült, most már Amerikában van. Kifizetetlen adósságai több aradi bankot és magánfeleket érintenek kellemetlenül. Hogy mennyi pénzt vitt ki magával, azt nem tudják.

MŰVÉSZET SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

* **Népszínház-Vigopera.** A Denevér keddi esti előadásán azzal az újítással kerül színre, hogy a második felvonásba hangverseny szövevénye bele, amelyen Ney Leona, Révy Aurélie, Orszelszky Szaniszló és Langer Karola vesznek részt. A hangverseny énekszámait Dienzl Oszkár, a kiváló zongoraművész kíséri. A Denevér előadását csütörtök este, azután mérsékelt helyárral vasárnap délután megismétlik. Szombaton este Blaha Lujza asszony lesz a Népszínház közönségének mindig igaz örömmel látott vendége. Ez alkalommal a Piros bugyelláris megy és Blaháné híres szerepét, Török bíróét játssza. Csillag Pál őrmestert Székely Gyula, Török bíróét Kürthi József játssza. Peták, Pennás és Hájas komikus szerepeit Nagy Gyula, Lubinszky Ödön és Horváth Jenő.

* **Premiére a Modern Színházban.** Az Andrássy-uti kabaretben kedden mutatják be a szenzációs új műsort. Disznótor a Lipótvárosban címmel pesti életkép kerül színre Molnár Ferentől; ebben a darabban lép fel először Tornay Fanci. Nagy sikerre számíthat Guthi Somának Baccarat című bohózata is. Ezenkívül 24 új kabaretszám kerül bemutatásra; ezek közt van a már híressé vált Sári ne isélj és a Moltke szobalánya című kuplé is. Nóták, színpadi tréfák, mesék, imitációk tarkítják a gazdag műsort, melyben Bársony István, a kabaret új tagja, énekes, táncos karrikaturákat mutat be és mint konferencier is fellép. A már említettekön kívül Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Nyárai, Vörös Ili, Kardos és a kabaret többi jeles tagja biztosítja a keddi estével meginduló novemberi vidám műsor sikerét.

* **Berczik Árpád vigjátéka.** A pozsonyi diéta november 9-én szombaton kerül színre a Nemzeti Színházban. A mű Mária Terézia korában játszódik és a legendás Vitam et sanguinem jelenetet s annak előzményeit tárgyalja. A főbb szerepekben a színház első művészi erői lépnek föl. Végül díszes tablóban Mária Teréziát látni, amint a karoktól és rendektől a segítséget kéri s ezek lelkesen fölajánlják.

* **A halás utókor.** Lengyel Menyhértnek a Nemzeti Színház színpadán rendkívül sikert aratott szatirikus színjátékát, könyvvalakban kapja most a közönség. A dráma finom művészi szépségei, melyek közül annyi ment veszendőbe a színpad rikkolt világitása mellett, tulajdonképpen csak így könyvvalakban érvényesülnek. A kiadó Franklin-Társulat abban az ismert artistikus amatőr-alakban bocsátotta közre Lengyel Menyhért darabját, melyben Molnár Ferenc „Ördög”-ét és Zsivros István „Fátum”-át is megérdemelt népszerűségéhez segítette. A könyv ára 2 kor. 50 fillér.

* **Elirályszínház.** Szerdán lesz Verő György darabjának, a Falusi Madonnának bemutatása Fodák Sárival a címszerepben. A többi szerepet Környei Béla, Szentgyörgyi Lenke, Németh József, Papir Sándor, Hajós Mariska és Csapó játssza.

TÖRVÉNY ELŐTT

Nincs elvámolni valója?

— A fináncszármánya előtt —

A Vigszínházban mostanában egy kacagató francia bohózatot adnak, amelynek a címe: Nincs elvámolni valója? A darab, egyik vasárnap délutáni előadását végignézte több ismerőse társaságában Bence Mór törvényszéki irodatiszt is. Előadás után a társaság gyalog indult hazafelé s utközben egy hozzájuk csatlakozó urnak Bence nagy hévvel magyarázni kezdte a darab meséjét. Elmondta, a darabban szereplő kalauz hogyan nyit be a nászutazók szobájába s megkérdi tőlük: — Nincs elvámolni valójuk? Ezen mindenki kacagott.

A kacagást azonban hirtelen rémület váltotta fel. A Lajos-utca közelében egy finánc-őrsem állott, aki a dolgot magára vette. A finánc dühösen odarontott Bencéhez s mellén megragadva, kilődította a kocsiút közepére.

— Majd adok én neked elvámolni valót, mondotta s hirtelen kardot rántott. Bence védekezett, támadott, úgy ahogy tudott s ezalatt a jobbra nézőből álló társaság sikoltozni kezdett. A lármára csakhamar rendőr jelent meg a látóhatáron. A finánc odahívta a rendőrt, miközben így szólott hozzá:

— Jászai fővigyázó vagyok. Ez a társaság engem kiesufolt és megsértett. Kérem, igazoltassa ezeket az embereket.

— Jól van, de tessék a pénzügyőt is felhívni igazolásra, felelt Bence.

— No hát igazolja magát! fordult a rend éber öre a finánchoz. Ez nagy huzódózva bevallotta, hogy őt nem Jászainak, hanem Lehora Ferencnek hívják s azért mondott álnevet, nehogy a laktanyán kellemtelensége legyen.

Bence Mór ezután becsületsértésért pört indított Lehora ellen.

Ma tárgyalta ezt a pört Baumann büntetőjársbíró. Lehora így adta elő a tényállást:

— Laktanyánk kapujában állottam, amikor a panaszos gonyosan azt kérdezte:

— Nincs elvámolni valója?

— Abban a hiszbenben, hogy boszontani akar, kérdőre vontam s ebből keletkezett a dulakodás.

A jársbíró Lehorát bűnösnek mondotta ki és becsületsértésért elítélte tíz korona pénzbüntetésre. A vádlott az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

* **A Gennári-ügy.** A szellemidéző vívómestert, Gennári Józsefet, az ügyészség tudvalevőleg azzal vádolja, hogy kilencezer koronát eszt ki az általa halálra spiritizált Erános István ügyvédől. Miután Gennári védője, dr. Friedmann Bernát a vádirat ellen kifogásokat nem adott be, a befejezett ügy iratait Tholt István bíró tanácselnöknek osztották ki. Tholt bíró a napokban már ki is tüzi a főtárgyalás határnapját.

* **A nagyszombati mamák.** A vidéki középiskolákban divó protekciós rendszer ellen elkezdett tavaly a Napban Alvinczy Sándor nagyszombati reálskolai tanár. Szóvá tette többek között a nagyszombati érseki gimnázium esetét is, ahol szerinte azoknak a szép mamáknak, akik nem akarják, hogy fiaik megbukjanak, maguknak kell elbukniok. E cikk miatt a gimnázium tiz tagból álló tanári kara sajtópört indított Alvinczy ellen. A pör során az ügyészség nem vállalta el a vád képviselését. A vádtanács a magánpanaszosok fölebbvitelére, vád alá helyezte Alvinczyt s az ügyet a törvényszék elé utasította. Szepessy bíró tanácsa azonban ma illetéktelennek mondotta ki magát az ügy elbírására s a pört esküdtbírság elé utasította.

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsio hatása minden alkalommal, ha azt angolkórban szenvedő gyermeknek adják. A SCOTT-féle Emulsio feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük ügyelmebe vennel.

és elősegíti fejlődésüket. Hy rendkívüli gyógyhatás valóban csak ily kiváló szerrel érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotrészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmúlhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emészti.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Kapható minden gyógyszertárban.

Rum és likörök
 készítése házilag!!
 100%—200% megtakarítás!
 fillér **80** fillér
 egy adag koncentrált jamalka rum kivonatot, vagy az alább felsorolt likörkivonatok bármelyikét, melyek segítségével 1½—2 liter igen finom rumot, vagy 2½—3 liter igen finom likört készíthetünk. Használati utasítás minden üveghöz. — Allasch, Anisette, Benedictiner, Chartreuse, Császárkörte, Curacao, Cseresznyelikör, Diólikör, Fodormenta, Kakao, Kávé (Crème de Mokka), Köményes, Meggylikör, Marasquinó, Rosztopsin, Vanília, Waldmeister, Őzsi és sárga barack stb. Conc. jamalka rum-kivonatot és Cognackivonatot
 1 kor. beklidése ellenében hármentve küldök egy adag bármilyen likör vagy rumkivonatot próbára. Póráktár:
Majthényi Béla
 arany kereszt drogeria és illatszertár
 Budapest, IX. ker., Vámház-körút 15.

Csernovai tótok a Rókusban

A csernovai zendülés négy sebesültjét ma reggel a Rókus-kórházba hozták. Három férfi és egy nő a sebesült tótok közül. A Hír munkatársa meglátogatta őket a kórházban

A Rókuskórház első emeletén, a 33-as szobában ma reggel óta három súlyosan sebesült tót fekszik a fehér kórágynon, akik a nevezetes csernovai zendülésen jutottak a csendőrgolyókhoz. Egy nő is van a sebesültek közt, Urbán Mária, az a női sebészeti osztályon fekszik, eszméletlen állapotban. A három veszedelmesen megsebzett tót, névszerint Kucsera Subik András napszámot, Kulla József tutajost, Remény György gyári munkást megérkezésük után azonnal megoperálták. Kulla Józsefnek a fejébe ment két golyó, Remény Györgynek a két karját lőtték keresztül, Kucsera Subiknek a lábát és a medencecsontját járták át a csendőrgolyói. A legsúlyosabb az állapota Kullának, neki van a feje két helyen is átlöve, az agyvelőben van a golyó. A szegény, soványképű hosszú tót eszméletlenül fekszik az ágyon, mosolyog, babrál az ujjával, mint egy gyerek, — aligha éri meg a holnapot.

A HIR tudósítója egy tótul tudó magyar munkás segítségével beszélni próbált a legkönynyebb sebesülten, Remény Györggyel, akinek a karja van átlöve. A derék tót nem sokat tudott beszélni, rosszul érezte magát.

— Mondja meg az urnak, — magyarázta a tolmácsnak, — hogy engem nem Reménynek hívnak, hanem Reménynek. A csendőrgolyó is, az orvosok is Reménynek neveztek, pedig az én nevem nem magyar, hanem szláv név. Remény azt teszi: *nadrágsziji*.

— Hát aztán érdemes volt Hlinkáért így megszenvedni? — kérdezte tőle a tolmácsom.

— Én nem akartam érte harcolni, nem is csináltam semmit, csak messziről néztem a lármát. Mégis eltalált a puska-golyó. Nem fogok én már senkiért se szenvedni, meg fogok halni — mondta lassan a tót és behunyta a szemét.

Kucsera Subik András többet tudott beszélni. Ő is ártatlanul kapta a golyókat, mint mondja, s valamennyien ártatlanul szenvednek, akiket ide hoztak a kórházba. Ugy látszik, szegények még mindig félnek, hogyha fölgyógyulnak, a csendőrgolyó megint előveszik őket. Nagyon félnek a *pan zsandartól*, aki a legfélelmesebb földi hatalom előttük.

— Én a csendőrgolyó mögött álltam, — mesélte Kucsera Subik András, — mikor a nép elkezdett üvölni, hogy jön a papok kocsija. Ez az országoton történt, ahol az egész falu népe izgatottan várta az erőszakos templomfelszentelésre érkező urakat. Ott álltam a csendőrgolyó mögött, még beszélgettem is egyikkel, amikor a szolgabíró kocsiját a tömeg megállította. A szolgabíró s a pap kocsiját körülvevő csendőrgolyó akkor azonnal a tömeg közé kezdtek lövöldözni. Nagy ordítás, sikoltozás támadt. Csak egy percig hallottam az egészet, akkor éreztem, hogy én is meg vagyok sebezve. Összeestem és amikor felébredtem, kilenc halott ember között feküdtem a földön. Senki nem volt akkor már ott a faluból, az emberek akkorra hazavitték a sebesülteket és elrejtőztek. Csak később jött oda két csendőr. Én a földön ültem és nyögtem. Folyt a sebeimből a vér. Az egyik csendőr durván rámkialtott, hogy mi bajom? Megmondtam szépen, alázatosan, hogy meglöttek a zsandár urak, a lábamon és a medencecsontomon. Azt mondta a zsandár, nem nagy baj, csak menjek haza. Ugy kellett a magam lábán, félholtan hazavánszorognom.

— A faluban még mindig zúgolódnak az emberek, de nem mernek semmit csinálni, mert sok csendőr és katona van Csernován. Összesen huszonnyolc embert lőttek meg a zsandárok, tizennégyen már meghaltak közülük.

Kucsera Subik András, aki ezeket elmesélte, nő, napszámot, három gyermeke van. Aligha gyógyul föl. A másik két tót is feleséges, családos szegényember. A 33-as kórterem betegei nagy részvétel vannak irántuk. Aki föl tud kelni, az ágyaik körül áll és a tótul értő beteg munkás segítségével elmondják maguknak a csernovai véres templomszentelést.

A jóbarátok áldozata

Leugrott a hatodik emeletről.

Kiss Vilmos László államvasuti tisztviselő ma délelőtt a Zrínyi-utca 8. számú vadonutaj bérpalota hatodik emeletéről leugrott az udvarra és teljesen összeroncsolt testtel halva maradt a kövezeten. A házbeliéi átszaladtak a közeli főkapitányságra, ahonnan néhány perc múlva megjelent a bizottság. Az életunt zsebében gyűrött papírszeletet találtak, ezekkel a sorokkal:

— Nevem Kiss László. Kérem, értesítsék kíméletesen a feleségemet. Lakom: Lövház-utca 30.

A HIR munkatársa fölkereste Márkózy Béla főfelügyelőt, aki az elhunytak hivatali főnöke volt az államvasutak igazgatóságának III. R. ügyosztályában. Márkózy így nyilatkozott:

— Szerencsétlen kollegánk derék, munkás ember volt. Bizonyára *zsidó* miatt követte el az öngyilkosságot. Elég rendes fizetést kapott, gazdagon nősült három-négy évvel ezelőtt, apósának két háza is van és az elhunyt barátai jól tudták, hogy, hogy aláírása értékes. Nagyon megkörnyékezték. Noha diszkrét természetű ember volt, az utóbbi napokban kitört belőle a keserűség s elpanaszolta, hogy mennyi baja volt a kezessége miatt. Tudom azt is, hogy a legutóbbi időben — épp elkeveredésében — sokat játszott a turfon. Amit barátain elvesztett, talán a lovakon akarta visszahozni. Mindnyájan őszintén sajnáljuk ezt az érdemes embert. Tizenkét évig szolgálta a vasutat s mindig szeretetre és becsülésre méltó kollegának mutatkozott.

Varga Tamás portás is érdekes részleteket mondott el Kissről:

— Egyetlen tisztviselőt sem kedveltek úgy, mint a megboldogultat. Nekem épp szombaton mondta, hogy mekkora bajban van s kénytelen lesz vele, hogy a feleségétől kérjen pénzt. Ma is megszólított a távozása előtt. Idejött a fiukémhez és kérdezte, hogy kerestek-e, van-e levele nálam. Feltűnt még, hogy milyen kedvetlen. Most tudom: miért.

Kiss Vilmos László jószívűségét kihasználta a barátai s egyre-másra zsíraltattak vele. Három esztendő alatt ezekre nőtt a kötelezettsége, amely jóval felülmulta háromezernyolcszáz koronás fizetését. Egyideig prolongáltatta az összes váltókat saját pénzéből, de végre is kimerült. Aztán a turfon próbált szerencsét s ott is szintén sokat vesztett. Első veszteségei fokozták a játékszenvedelmét s még inkább „beuszott”. Tegnap Bécsbe is elutazott s utoljára a Freudenu gyöpen tett kísérletet. Minden pénzét elvitte a totalizátor kattogó masinájára. Ma reggel megjelent a hivatalában s féltiz óráig dolgozott, elintézte soros aktáit. Aztán elment olyan megjegyzéssel, hogy délben visszatér. Egy ideig az utcákon bolyongott s negyedóra múlva fölment a hatalmas bérház legmagasabb folyosójára, ahonnan levetette magát. Holttestét a morgueba szállították. Az életunt vasuti tisztviselőt nejjén kívül egy gyermeke is gyászolja. Hároméves, gyönyörű leányka. Az özvegy, bármily óvatosan értesítették, súlyos beteg lett.

Csodákat

beszélnek

a fővárosi urak és hölgyek arról, hogy a

Diana-arckrém

és

Diana-szappan

segítségével — néhány napi használat után — mily óriási eredményeket értek el a bőrápolás, a kéz- és arcfehérlítés és a pattanások megszüntetése által az egész

farsang alatt

Köztudomásu, hogy a legelőkelőbb körökben ma már csak a híres és

méregdrága

DIANA-szappannal

mosakszanak este, reggel. Éjjelre, sőt sokan nappalra a

DIANA-krémmel

finomítják, puhítják és fehérlítik arcukat, kezeiket

Álandóan

használja Budapesten 75 ezer ur család; míg a vidéken 152 ezer házban nélkülözhetetlen bőrápoló és igazán

szépitő

cikknek tartják. — A művészvilág előbbre helyezi a

DIANA-krémet és DIANA-szappant

az összes külföldi szépitő cikkekénél. Ma már köztudomásu, hogy nemcsak a hölgyek, hanem az urak is ápolják kezeiket és arcukat a híres

DIANA-szappan

és

DIANA-krémmel

mert el van ismerve, hogy teljesen egyedül áll a maga nemében.

BIZONYÍTVÁNY! Alólírott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakostól bemutatott DIANA-szappant, DIANA-arckrémét megvizsgálva, azokban fémmergeket, maróhatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépitő-, bőr- és hajápoló szerek ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető.

Kelt Budapesten, 1905. március 15.

Nyilvános vegykísérleti állomás

Dr. Neumann Zsigmond m. p.

kir. keresk. és váltótörvényességi hites vegyész.

Egy üveg-tégely Diana-arckrém nappali használatra	75	krajcár.
Egy üveg-tégely Diana-arckrém éjjeli használatra	75	krajcár.
Egy eredeti Diana-szappan	75	krajcár.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétellel eszközölhetők.)

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

20—30 fillérrel drágább áron elkel 55.000 mm. buza. Rozs 20 fillérrel drágább. Zab, tengeri szilárd. Árpa nem változott.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79 k. 24.60 K., 600 mm. 78.5 k. 25.20 K., 400 mm. 78 k. 25.20 K., 100 mm. 78 k. 24.80 K., 600 mm. 78 k. 24.90 K., 500 mm. 78 k. 24.80 K., 200 mm. 78 k. 24.70 K., 100 mm. 78 k. 24.60 K., 100 mm. 77.8 k. 24.50 K., 600 mm. 77.5 k. 24.95 K., 100 mm. 75 k. 24.20 K., 200 mm. 75 k. 23.60 K., 200 mm. 74.5 k. 23.— K., felső. 200 mm. 74.5 k. 23.10 K.

Dunai: 700 mm. 74 k. 21.40 K, üszkös, 2300 mm. 75.6 k. 24.— K.

Pestvidéki: 300 mm. 78 k. 24.70 K, 300 78 k. 24.95 K, 300 mm. 78 k. 24.60 K, 300 mm. 78 k. 24.60 K, 200 mm. 78 k. 24.30 K, 300 mm. 77 k. 24.50 K, 300 mm. 77 k. 24.30 K, 200 mm. 77 k. 23.60 K, 200 mm. 75.5 k. 24.— K, 300 mm. 77.5 k. 23.50 K.

Nagybacskaéri: 3100 mm. 74.5 k. 24.15 K. **Verbászi:** 2175 mm. 75.5 k. 24.40 K.

Zimonyi: 2108 mm. 74.3 k. 23.40 K, 533 mm. 74 k. 23.40 K, 231 mm. 76 k. 23.40 K.

Fejérmegyei: 2800 mm. 79.5 k. 25.— K, 500 mm. 78 k. 24.50 K, 250 mm. 77 k. 24.20 K, 200 mm. 77 k. 24.30 K, 1900 mm. 76 k. 24.— K, 3200 mm. 75.4 k. 24.— K, 1165 mm. 75 k. 23.— K, üszkös, 200 mm. 72 k. 24.20 K.

Bajai: 2000 mm. 75.5 k. 23.50 K, üszkös, 1370 mm. 75.2 k. 23.10 K, üszkös.

Mind három hónapra.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	23.75 — 24.15	79	24.50 — 24.90
"	76	23.95 — 24.35	80	24.60 — 25.—
"	77	24.15 — 24.55	81	—
"	78	24.35 — 24.75	—	—
Fejérmegyei (uj)	75	—	79	24.40 — 24.80
"	76	23.85 — 24.25	80	—
"	77	24.05 — 24.45	81	—
"	78	24.25 — 24.65	—	—
Pestvidéki (uj)	75	23.65 — 24.05	79	24.40 — 24.80
"	76	23.85 — 24.25	80	—
"	77	24.05 — 24.45	81	—
"	78	24.25 — 24.65	82	—
Bácskai uj	75	—	—	—
"	76	23.85 — 24.25	—	—
"	77	24.05 — 24.45	—	—
"	78	24.25 — 24.65	—	—

II. Határidő-üzlet.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza (1908)	25.54—25.88—25.84
Áprilisi rozs (1908)	23.74—23.92—23.90
Áprilisi zab (1908)	17.06—17.14—17.12
Májusi tengeri (1908)	14.40—14.52—14.48

Déli 1 órákor zárulnak.

Áprilisi buza (1908)	25.84—25.86
Áprilisi rozs (1908)	23.90—23.92
Áprilisi zab (1908)	17.12—17.14
Májusi tengeri (1908)	14.48—14.50

Gabonaforgalom

1907. november 1-től november 3-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	35741	4365
Rozs	2361	1619
Árpa	4007	379

Délutáni határidő-üzlet:

4½ órákor a következők voltak a záró árfolyamok:

Áprilisi buza (1908)	25.86
Áprilisi rozs (1908)	23.86
Áprilisi zab (1908)	17.14
Májusi tengeri (1908)	14.48

A budapesti értéktözsde

A tartós szárazság, valamint a külföldi pénzügyi piacokról érkező kedvezőtlen hírek folytán a mai tözsde lanya irányzatú volt. A déli tözsdén közismertté lett, hogy az angol bank ½ százalékkal felemelte a hivatalos kamatlatát, mire egy általános ellanyhulás állott be. Az összes értékek 3—4 koronás árvesztéséget szenvedtek és csak a déli tözsde vége felé állott be némi javulás.

Előtözsde:

Mérsékelt forgalom mellett gyenge. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 630.35—631.75. Magyar hitelbank 740.75—741.75. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 463.—. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 424.75—421.—. Osztrák-magyar államvasut 650.25—649.—. Déli vasut 149.50—150.—. Rimamurányi vasmű 521.—522.50. Közuti vasut 528.50—528.75.

Déli tözsde:

Lanya berlini jegyzésekre itt is gyengült. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 630.25—628.50. Magyar hitelrészvény 740.50—737.—. Magyar jelzáloghitelbank II. kibocsát. 420.50—419.—. Osztrák-magyar államvasut 647.—648.—. Rimamurányi vasmű 518.—518.25. Magyar koronajáradék 92.50—92.65. Közuti vasut 529.50—526.50. Konvertált sorsjegy

140.50. Kereskedelmi részvény 585.—586.—. Belvárosi takarékpénztár 598.—.

Utótözsde:

Csekély forgalom mellett tartott. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 628.50—629.—. Magyar hitelrészvény 738.—737.50. Osztrák-magyar államvasut 647.—. Rimamurányi vasművek 518.—. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 461.—.

Zárlat délután 4 órákor

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 628.50. Magyar hitelrészvény 737.50. Osztrák-magyar államvasut 647.—. Rimamurányi vasmű 518.—.

Bécsi értéktözsde

Bécs, november 4. 4½% papír járadék 95.80 4% oszt. arany jár. 113.85. 1860. sorsjegy 146.50 Osztr. hitelsorsjegy 439.—. Angol osztr. bankrészv. 290.25. Bécsi Bankverein 519.50. Osztr.-magy. bank 17.85. Déli vasut 147.—. Duna gőzh. társ. 975.—. Dohány részv. 401.—. Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bank váltók 117.28. 4½% ezüst jár. 95.70.—715 Osztr. koronajáradék 95.95. 1864. sorsjegy 251.50 Osztr. hitelint. részv. 629.25. Union-Bank 528.—. Osztr. Länderbank 407.25. Osztr. m. áll. vasut 647.—. Elbe-völgyi vasut 420.—. Alpési részv. 593.—. 20 frankos 19.17. Londoni váltótár 240.95. Lipótközlő 400.—. Török-sorsjegyek 182.75

Bécs, november 4. 4% arany-járadék 109.70 Tiszai és szeg. köles. sorsj. 139.—. Magy. hitel. részv. 734.—. M. lesz. és váltó részv. 462.—. Rimamurányi 518.50. M. eukoripar —. Adria hajózási r.t. —.—. Magyar koronajáradék 92.55. 4% magy földteherm. kötv. 92.10. M. nyer.-k. sorsjegy 189.75 Kassa-Oderb. v. részv. 355.—. M. keresk. bank 32.65 M. Jelzálogbank 419.—.

Külföldi értéktözsde

Berlin, november 4. (Zárlat.) 4½% papírjádék —.—. 4% oszt. arany jár. 97.25. Osztr. hitel. részv. 197.—. Déli vasut 28.—. Orosz bankjegyek 216.25. 4% új orosz kölesön 70.40. Disconto Commandit 166.75. Dynamit Trust 155.50. Harpeni 197.30. Unifkált török jár. 93.—. 4½% ezüst járadék 95.90 4% magy. arany jár. 92.50. Magyar koronajáradék —.—. Osztr. m. államvasut 138.75 Bécsi váltótár 85.25. Olasz járadék —.—. Alt. Villamos Edison 195.90. Gelsenkircheni 191.25 Laurakohó 217.60.

MAGYAR
TEXTILIPARI
Folyóirat. 10003
A pamut, gyapjú, len kender-, szőnyeg- és juta ipari és kereskedelmi közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken.
Megjelenik havonta 2-szer
Előfizetési ára egy évre 12 kor.

A SCHNITZER-féle
TEÁT
Kiváló íze és kiadó-ságánál fogva a legjobb csokoládékban, letegnusokban, sáncsörimokban, stb. minden más tea főlé helyeznek.
SCHNITZER MÓR
orosz, cejloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagyban behozatala
Budapest, VI., Váci-körút 9.
Fióküzlet: V. Váci-körút 80.

HOL VÁSÁROLJAK
OSZTÁLYSORS-
JEGYET

HECHT
BANKHÁZNÁL

BUDAPEST

Ferencziek tere 6. sz.
Fiók: Erzsébet-körút 32.

HUZÁS:

november 21. és 23-án.

Egész Fél Negyed Nyolczad
12.— 6.— 3.— 1.50 kor.

Kívánatra számválasztékot küldünk.

A legjobb
Iskola hegedűt
4 forinttól feljebb
Reményi Mihály
a magy. királyi Zene-Akadémia házi hangszerkészítője szállítja
Budapestről Király-utca 58.
Zenekar hegedűk 6—8—10—12—20 főtig.
Kipróbált hangversenyhegedűk minden áron. Az összes hangszerek dus tárháza. Zongorák, pianók, harmonikumok és cimbalomokról külön-külön árjegyzék kérésre. Telefon 87—84. sz.

LEGJOBB.....LEGJOBB.....LEGJOBB
PAP LAN PAP LAN PAP LAN
Osszesen kiváló vaságy kivétel 8 matracal 10 főt.
Bodronyágybetétek méret szerint 5 főtől feljebb.
GICHNER JÁNOS
ágyonmű, réz- és vasbútor-gyáros, szőnyeg, függöny, porcelán, terítő stb. nagy választékban.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 20
GYÁR:
Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzéket bárki nek ingyen és bérmentve küldök.
Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszazadom.
Rollek darabja 1 főtől 50 kr.-tól feljebb.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jel-
ise alatt küldenek a kiadóhivatalba,
ne tessék eredeti okiratokat mellékelni,
mert érettek semmiféle felelősséget
nem vállalunk.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri felkutatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Azokat az ajánlatokat és leveleket,
melyeket az apróhirdetés megjelenésé-
vel számított négy hét alatt címzett-
jük el nem vész, a kiadóhivatal meg-
semmisíti.

A NAP - A HIR apró-
hirdetési levelezőlapjai
kaphatók: Budapesten és
a vidéken minden hirlap-
elárúsítónál.
ÉRVÉNYES 10 SZÓIG.
ÁRA 20 FILLÉR.

Olcson levelezhet
mindenk, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Házassághat
mindenk, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Allást kaphat
mindenk, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Betöltendő állást
hirdethet a legsikeresebben
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Oktatást
nyerhet mindenki, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja útján hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Butor
legelősből közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Adás-vétel
legelősből közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Lakás
egelősből közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Pénzkölcsön
legelősből közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Gyümölcs
legelősből közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Üzlet
legelősből közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Ingatlan
legelősből közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohányüzletben.

Levellezés
Vasárnap
este a Keleti-levelezőlapban e
lapra figyelemmel írt assz-
zonyokat kéri bámulólag szer-
dái „Tanulás” jellegűre e
lap kiadóhivatalába találni
megjelölni. 8904

Gyászruhás
Igazságon, kérem, hívjon kor-
rában reggelként. Ha már
megismerkedés lehetetlen,
legalább láthatatlan. Kézszök-
kel „Bankhivatalok” 264.
9448

Házasság
Házasságokat
ingyen küldök a „Házasságok”
újságja Budapest, Illom-utca 54
Kerjen mutatványszámot. 278

Férjhez mehetnek
bármely vidékről már 500 ko-
rona azonnali hozománygyal
bíró leányok, özvegyek, el-
váltak, 60 évesig, nőszülte-
nek bármely magasrangúak
is, 70 évesig. Szírmák Imre
által, Budapest, Rottenbiller-
utca 5/B. Telefon 20-28. VI-
dékért 20 filléres válaszbélyeg
mellékelendő. 1834

Allást keresők
At.c.gardaközönség
és iparvállalkozók figye-
lmebe ajánlom 1904 óta fenn-
álló gazdasági és ipar-
művelődési elhelyező iró-
dat. Gazdaságok, gépészek,
kovácsok, molnások, szesz-
fűzők, kőművesek, kereskedők
és felelőségek. Tanácsok
díjmentesen olajváltások.
Krahnauer Armin, VI. Nagy-
mező-utca 25. szám. Telefon
84-78. 10.003

Betöltendő állások
Ügyes fiu
tanulónak fizetés nélkül fel-
vétetik. Kaufmann, V., Váci-
ut 2. 5110

Gazdaságba
gazdálcsni, számvevő, is-
pán, gazda, segédülési és ir-
nok keresetlik. Feltételek ol-
vashatók az Országos Pályázati
Közönyben. Mutatvány-
szám ingyen. Budapest, Nap-
utca 13.

Kastélyfelügyelői,
portási, házfelügyelői, hiva-
talszolgnai, ellenőri, rakta-
rónoki állások mindig olvasha-
tók az Országos Pályázati
Közönyben. Mutatványszám
ingyen. Budapest, Nap-utca
13.

Keresetűk
gazdaságyon, házvezetőnő,
kulcsárnő, elosztónő, pénz-
tárnoknő és többféle női sze-
méllyet. Feltételek olvasha-
tók az Országos Pályázati
Közönyben. Mutatványszám
ingyen. Budapest, Nap-utca
13. szám.

Oktatás
Polgári iskolai,
reáliskolai, gimnáziumi, keres-
kedelmi egyetemes felkészítésre
képesítő vizsgára, mindentel-
pót- és javítóvizsgára a legkövi-
tebb 100 alatt legjobb sikerrel
elkészít „Tanár” Budapest,
Thököly-ut 8. szám I. em. 3. 854

Nagánvizsgára
előkészítetnek polgári isko-
lai, gimnáziumi és kereske-
delmi iskolai tanulók, to-
vábbá felnőttek, kik tanul-
mányukat felbeszakitották,
szaktanárok felügyelete alatt.
Díjazás csak sűrű esetén.
Dohány-utca 81. II. 2. 19381

Polgári iskolai,
középiskolai vizsgálatokra
nőgyógyszeres mellett a leg-
gyorábban előkészít kö-
zépiskolai tanár. Dohány-utca
86. III. 25. 853

Gépész
nős, malomban keresetűk. Ktra-
kauzer, Nagymező-utca 25.

Parlament
gyorsírók által vezetett ma-
gyar, német gyorsíró-iskola.
Díjtalan gépirás-óktatás. Ma-
gyar-német fogalmazás. Ke-
reskedelmi akadémiái rendes
tanárok által oktatott szak-
tantárgyak. Az Országos Ma-
gyar Gyorsíró-Egyesület bi-
vatos tanfolyamai. Alapít-
ották Markeyes Iván 1883.
Havonként új tanfolyamok.
Tájékoztatót küld a Gabels-
berger Szakiskola, ezéltől
Gyár-utca 4., (most Kizárólag
László Ferenc-tér 10.) Címre
vagyazunk! A szakiskola
iróregényekről s más utánzóit
nevi tanfolyamokról függet-
len. Telefon 64-88. Nyitva
szent. 1-101 július 1-ig.

Cimbalemtanítónő
tanít kiírtó módszer szerint
kottából vagy cigányosan,
mérésből áron, egy saját ki-
késés, mint házon kívül. Há-
rom hónap alatt biztos erede-
mény. VII., Ovoda-utca 19.,
III. em. 32. 638

Stenografia!
Díjtalan gépirás-óktatás az
összes íróegységben. Díjtalan
és biztos állásbiztosítás.
Minden hónapban új gyors-
írási és gépirási tanfolyamok
nyílnak az okleveles gyors-
író-tanároktól vezetett Ste-
nografia Országos Gábel-
ger, magyar, német gyors-
író- és gépirásiskolában. Leve-
lező- és vitafüzet-tanfolya-
mok, kereskedelmi szaktan-
tárgyak, kereskedelmi aka-
démiai rendes tanárok veze-
tése alatt. Tanítás reggel 7
órától este 9-ig. Az iskola
helyiségei Váci-körút 33. sz.
alatt vannak. Azéltől Ka-
zinczy-utca 8. szám. 10.005

Butor
V. rendűszere
BUTORHITEL.
Butorok ezáltal a legjobb
kivitelben kaphatók közpénzt
v. banknál törleszthető részlete
BALÁZS és TÁRSA butorraktárban
Budapest VI., Révay-utca 3. szám.
Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok ártaék egy
bank fizeti nekünk ki, a vevő
tehát a banknak maradása, mi-
attal a butort mindenkinek kös-
pénz-árban számíthatjuk.
A bankkölcsönt sem részlegzős
sem egyéb költség sem terhél.

Különféle butorok
szonali olcsó eladók. Pávid,
Sándor-utca 39/A. földsz. 5. ajtó

30% megtakarítás
régii butorszalon-ban
Epest, Ferenyok-tere 3. sz.
földsz. 11.

Háló és ebédlő
garmiturák, esztékák, roz-
ságyak, szőnyegdívanyok, ír-
rói berendezések, pénzkölcs-
vények, olcsó eladók. Be-
raktározási Vállalat Bud-
apest, Gerlicy-utca 2. I. em.
szám 11.

Butorok
hálo-, ebédlő-, szalonberendezés,
földsz. uraké, íróberendezés,
kéz- és csomagoló butorok,
szőnyegek és függönyök, tárgyat-
tárak eladásra és vételre

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e
(Kazinczy-utca sarok.)

Adás-vétel
Mindenféle
gyűjteményi eladó. Szász
János falkolajából, Nagy-
bánya. Tessék árjegyzéket
kérni. 706

10.000 méter
Esem minőségű vászon, sifon-
tanfolyamok 24 kraj-
cárkört, damasz-abrosok, szál-
vették, (bőrűzők, női ingek,
ágy és szőnye-garmiturák nagyon
olcsóan kaphatók Weisz Buda-
pest, Síp-utca 22. I. 7. Vidékre
utánvétel molett szállítok. 814

Sok pénz
megtakaríthatnak kölcsök és
urak, ha felkeresik Weisz
és Fenyő-féle maradekár-
házát Király-utca 13. (Gozs-
dapalota) I-3. udvar, ahol a
legjobb női és férfiruha kel-
melet és selymeket meg-
olcsó árban beszerezhetik.

Szabó,
vasaló-, ipari és gyári fa-
szecnet szállít Weisz és Vidor.
Telefon 33-19.

Mindenféle
gyűjteményi eladó Szász
János falkolajából, Nagy-
bánya. Tessék árjegyzéket
kérni. 706

Egy 4-es
Ruston Proctor hasonló
csapó, új fűszekrényvel
bíró, ára 1900 korona. Böve-
bet Horváth Beánál, Mely-
kuton. 338

Pénz
Személyhitel
magánpénzt, kezes nélkül is,
24 óra alatt megveszünk 1-2
-3 havi lejáratú. Bankköl-
csönt 3 nap alatt, havi vagy
negyedévi törlesztéssel, rész-
vénydíjazásig, nem szövet-
kezettől. Márton, Rottenbiller-
utca 12., I. 14 szám. Tele-
fonszám 84-06. Betáblá-
sokat házra, földre, telekre,
II. III. helyre is két nap
alatt elintézek olcsó ka-
matra. 10.005

Pénzkölcsönt
rövid lejáratra. Törleszté-
sés és jelzálogkölcsönt, I. és III.
helyre is, valamint háztel-
nek fizetési előlegét egy hely-
ben, mint a vidéken, saját in-
formációnra aznap folyósítatok.
Bank- és váltóbizományi ház,
Farkas, VII., Wessely-utca 17.
Válaszbélyeg/Telefon. 660

Pénzkölcsönt
banktól vagy priváttól gyor-
san folyósítatok. Márton, Rá-
kóczi-ut 65. Válaszbélyeg.
Telefonszám 61-75. 380

Pénzre nincs gond.
Forduljon Pámai és Társa
bankbizományosokhoz. VI.,
Mozsár-utca 10. 359

Pénz, Pénz, Pénz.
Ültetésekre, sorsjegyekre,
biztosítási kölcsönökre,
háza, földre, inkarokészítve-
nyekre, lehelőleg azonnali fo-
lyósítatok, vidékre is. Singer,
Rákóczi-ut 55. Válaszbé-
lyeg. 18672

Pénzkölcsönt
300 koronáig, kereskedőknek,
iparosoknak, üzleteseknek,
segédeknek, minden szakmá-
ból, gyári alkalmazottaknak,
vidékre is. Singer, Rákóczi-
ut 55. Válaszbélyeg. Kereske-
dek, tisztviselők rövid lejá-
ratú is. 18649

Lakás
Kétablekus
utcai szoba, P. orozva, szon-
ali kiadó. Murányi-utca 50.
III. 28. 10056

Különféle
Egylovas kocsi
keresek bérbe dédelőti hasz-
nálatra. Ajánlatot „Egylo-
vas” címen a kiadóhivatalba
kérek.

Pongyolák
Farchesdből ... K 6
Flanetből ... 7
Szövetekből ... 8
Delalából ... 9
Magyar Huszpar Vállalat
Bpest, IX., Hűtő-ut 15.

Ceemege tóli szálló
postakosaranként 3.50 kor.
Papírbeju díj, 5 kilós zsák-
ban, 3.00 kor. Házilag főzött
barackk 2.40 kor.; kiírtó
szárválz 1.40 kor., kilogramma.
761 peces tojalmá, birsalma
postakosaranként 2.99 kor.;
59 kgr. 18 kor. Házilag főzött
birsalma 2.40 kor. Házilag
Vasuti rendelőst csakis előleg
beküldéssel szállít Szabó, VII.,
Csónagráról.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbálva,
nagyon megbízható és soha nem
mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale.
Minta oktatással együtt K. 2.40.
Kapható minden gyógytárban
és drogériában, vagy a Dres-
dener Bot. Laboratorium G. m.
b. H. szétküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5.
10100

30 korona
fium szövetből divatos
férfiöltény vagy nőiölté-
mérték után remek szá-
lás és finom kivitelben
Készítve a Magyarországi
Budapest, VII., Thököly-
(Csömör)-ut 2. szám
I. em. - Vidékre min-
ták bérmentve.

Cigarettafázók!
Olcsó és jó
100 db kifőrt egyiptomi cig-
arettát 100 db 10 fillér. 100
db praxidant 24 fillér.
100 db Royal a jelenkor
legjobb kivitele 15 krajcár.
Vidékre 6 csomag rendezés-
tel 60 doboz utánvétel mellett bér-
mentve.

BRUCK Papírüzlet
és nyomda
Budapest, VI., Nagymező-utca 6. sz.
- TELEFON 68-47. -

BUTOR
teljes lakberendezés-
tel, közpénzt és banknál
törlesztendő havi részletekre
legelősből közvetítője
BARTOK FARKAS
butornagykereskedő

BUDAPEST, VII.,
Király-utca 13. sz.
Gozdapalota, II. és III. ud.

NYELVŐZETÁLY
fizetési feltételei:
300 koronáig havi 10 kor.
500 " " " 15 kor.
600 " " " 20 kor.
1000 " " " 40 kor.

28 forinttól
mérték után készítjük a legelő-
sből közvetítője
28 forinttól szonon, Ferenc
Közpénzt, Frank és sz-
kettőtárat a legelősből
lép- vagy himalja-szövetekből,
Budapesti évi lakóknak kedvez-
ményes évi részletekre is. Nagy
ötönyi készpénz rendelkezési szá-
bázisunkat nagy mutatvány-
mennyivel vidékre is
küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA
Budapest, Ragydiófa-utca 3.

35 korona
egy divatos férföltény vagy
nőiölté mérték után remek
szálasban, finom gyapju-
szövetekből.
FRIED ARMIN
szabómesternél Budapest,
Váci-körút 39/E. Vidékre
minták bérmentve. Három
ötönyi rendelkezési éves vasuti
jeggyel ellátott szabásom
külfelegemen odutaznak.

MAITHÉNYI-féle
folyékony
aranyozó
(arany, ezüst, vörösréz, alu-
minium és antique színekben).
Képek, keretek, gipszfigurák és
lámpák apróbá niptárgyak
házi aranyozására.

1 líveg ára esetélt 70 fill.
3 " " " 2 kor.
Főraktár:
MAITHÉNYI BÉLA
droguistánál
Budapest, IX., Vámbház-körút 15.

FIDIBUSZ

1905-1906. évi teljes év-
folyama megjelent dísz-
kötésben, 300-nál több rajz,
4 teljes részny, témákak hu-
moros elbeszélés, vesés, jo-
siú tréfa apróság stb.

Ara 5 korona.
Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadó-
hivatalban Budapest, VIII.,
Rökk Szilárd-utca 9. sz.
továbbá minden könyv- és papír-
kereskedésben, valamint az Orszá-
gosi Könyvtárolásnál úgy Budape-
sten mint vidéken. - Készítve,
kaptak, társas- és olvasókörök
15 százalékos engedményben része-
sülnek.

Ősz Haj
hajszál és szakál megrövidíté-
sés legalkalmasabb háttér-
szer a MAITHÉNYI-féle
Dió kivonat
(háma és fekete színekben)
Nem olajos, nem piszkos!
Egyszeri festés elegendő.
1 kis líveg ára 1 korona 20 fill.
1 nagy " " " 40 "

Főraktár
MAITHÉNYI BÉLA
droguistánál
Budapest, IX., Vámbház-körút 15.

„THE ROYAL”
beszélőgép
a legelősből közvetítője
a legelősből közvetítője
eredeti gyári
árakon
45% ár-
leszállítással
szállítunk havi 8-10 kor. rész-
letkezésre is, vidékre is bérmentve.

Láng Jakab és Fia
gramofon nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.
Főhízlattuk: VIII., Baross-tér
4. sz. és Budán, Zsigmond-u. 9.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Urak!
Fel a szemékekkel!
A világon egyedülálló magánkészí-
tés, a férfierő azonnali helyre-
állítására a Cr. I. Uckerich
Floricitin-tabletták
Állal. Jótállás 3-szoros. Minta és
oktatási füzetke 4.40 fillér.
Kapható minden gyógytárban és
drogériában, vagy a Dresdener
Bot. Laboratorium G. m. b. H.
szétküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5.
10003

A NAP ÉS A HIR Apróhirdetési-levelezőlapjai

kaphatók: Budapesten és a vidéken minden hirlapelárúsítónál. • Érvényes 10 szóig. • Ára 20 fillér.

NYomatott A NAP újságvállalat körforgógépein, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 9.